

Założenia ogólne demarkacji kwotowej:

Wartości kwotowe zostały ujednolicone w PLN.

Demarkację kwotową (tzn. tylko w przypadku podania kwot w obu kolumnach) należy rozumieć w sposób, zgodnie z którym projekty w ramach RPO będą realizowane poniżej danej kwoty, natomiast w programach krajowych – w kwocie równej i wyższej od podanej.

Kryterium kwotowe demarkacji w ramach krajowych oraz regionalnych programów operacyjnych określa się na poziomie całkowitej kwoty wydatków kwalifikowanych (zgodnie z zasadami kwalifikowalności wydatków dla poszczególnych programów operacyjnych).

Wyjątki stanowią:

- zasady przyjęte dla priorytetu IV - Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska oraz priorytetu IX - Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, gdzie kryterium kwotowe demarkacji określa się w oparciu o planowane całkowite wydatki niezbędne do realizacji projektu, które zostaną/zostały poniesione w okresie kwalifikowalności.
- zasady przyjęte dla obszarów wsparcia, w których istnieje potencjalne ryzyko nakładania się pomocy w ramach RPO i PROW, tj. wsparcia mikroprzedsiębiorstw, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami komunalnymi, energetyki oraz odbudowy i rozwoju wsi, gdzie kryterium kwotowe demarkacji określa się w oparciu o kwotę dofinansowania (wartość pomocy).

W przypadku projektów objętych pomocą publiczną całkowita kwota wydatków kwalifikowanych to wartość, która służy do wyznaczenia wysokości pomocy publicznej objętej dofinansowaniem.

Za podstawę do obliczeń wartości projektu brane są pod uwagę wyłącznie wydatki ponoszone przez beneficjenta w okresie kwalifikowalności ustalonym dla każdego programu operacyjnego lub schematu pomocy publicznej.

Sprawdzenie zgodności projektu z Linia demarkacyjną ma charakter jednorazowy i odbywa się na etapie oceny formalnej wniosku złożonego dla tego projektu.

Kat int.	Dziedzina Interwencji	Programy Operacyjne Polityki Spójności		Programy Operacyjne Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej
		Regionalne Programy Operacyjne/ PO Kapitał Ludzki (komponent regionalny)	Programy Operacyjne na poziomie centralnym w ramach Polityki Spójności	
20-23	Drogi	<p>Drogi wojewódzkie Drogi powiatowe Drogi gminne (z wyłączeniem dróg wydzielanych lub przebudowywanych w ramach projektów scaleniowych)</p> <p>Bezpieczeństwo ruchu drogowego na drogach podlegających JST (wojewódzkie, powiatowe, gminne, poza drogami krajowymi w miastach na prawach powiatu)</p> <p>Inteligentne Systemy Transportu na drogach podlegających JST (wojewódzkie, powiatowe, gminne, poza drogami krajowymi w miastach na prawach powiatu)</p>	<p><u>PO Infrastruktura i Środowisko</u> Autostrady Drogi ekspresowe Drogi krajowe Drogi krajowe w miastach na prawach powiatów Minimalna wartość projektu drogowego – 20 mln PLN.</p> <p>Bezpieczeństwo ruchu drogowego na drogach krajowych (bez działań szkoleniowych) Minimalna wartość projektu - 4 mln PLN.</p> <p>Inteligentne Systemy Transportu na drogach podlegających GDDKiA oraz JST w miastach na prawach powiatów Minimalna wartość projektu dotyczącego studiów wykonalności – 2 mln PLN, pozostałe – 8 mln PLN.</p> <p>Minimalna wartość projektu dotyczącego przygotowania dokumentacji technicznej - nie dotyczy</p>	<p><u>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich</u> Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa – Schemat I Scalanie gruntów Zakres pomocy Drogi gminne i dojazdowe do gruntów rolnych wydzielane lub przebudowywane w ramach projektów scaleniowych.</p>

			<p><u>PO Rozwój Polski Wschodniej</u> Drogi i infrastruktura towarzysząca w ciągu dróg wojewódzkich – od 20 mln PLN (projekty zidentyfikowane na liście projektów indywidualnych PO RPW)</p> <p>Obwodnice miast w ciągach dróg krajowych i wojewódzkich – od 8 mln PLN (projekty zidentyfikowane na liście projektów indywidualnych PO RPW)</p>	
24	Trasy rowerowe	<p>Ścieżki rowerowe będą wspierane w RPO. Województwa Warmińsko-Mazurskie, Podlaskie, Lubelskie, Podkarpackie, Świętokrzyskie z wyłączeniem projektów zidentyfikowanych do realizacji w ramach listy projektów indywidualnych PO RPW.</p> <p><u>Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/nie została zawarta z nim umowa w ramach PROW</u></p>	<p><u>PO Rozwój Polski Wschodniej</u> Kompleksowy projekt mający na celu stworzenie podstawowej infrastruktury dla ruchu rowerowego. Projekt obejmuje swym zasięgiem 5 województw Polski Wschodniej i składa się z dwóch komponentów:</p> <ul style="list-style-type: none"> wytyczenie i oznakowanie tras rowerowych oraz budowa i inne roboty budowlane w zakresie dróg (ścieżek) dla rowerów o utwardzonej nawierzchni, które zapewnią bezpieczeństwo turystom i połączą miejsca kluczowe z punktu widzenia ruchu rowerowego; budowa i montaż podstawowej infrastruktury towarzyszącej (tj. stojaków, wiat postojowych i widokowych oraz innych niezbędnych z punktu widzenia ruchu rowerowego urzędzeń). <p>Ponadto realizowany będzie projekt dotyczący promocji tras rowerowych Polski Wschodniej, w ramach którego finansowane będą działania polegające między innymi na:</p> <ul style="list-style-type: none"> stworzeniu systemu identyfikacji wizualnej, zaplanowaniu i realizacji działań informacyjno-promocyjnych, zaprojektowaniu, zbudowaniu oraz zarządzaniu portalem internetowym dla użytkowników tras. 	<p><u>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich</u> <u>Odnowa wsi:</u></p> <p>Zakres pomocy</p> <ul style="list-style-type: none"> budowa, remont lub przebudowa infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych i społ-kult. <p>Lokalizacja Pomoc może być przyznana na: projekty realizowane w:</p> <ul style="list-style-type: none"> miejsowościach należących do gminy wiejskiej, albo, miejsowościach należących do gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast powyżej 5 tys. mieszkańców, albo, w miejscowościach gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys. <p><u>Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/nie została zawarta z nim umowa w ramach RPO.</u></p> <p>Kryterium finansowe</p> <p>Wysokość pomocy na realizację jednej operacji nie może być niższa niż 25 tys. PLN oraz nie wyższa niż 500 tys. PLN dla miejscowości w okresie realizacji Programu</p> <p>Beneficjent - Gmina, instytucja kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego, kościół lub inny związek wyznaniowy, organizacja pozarządowa o statusie organizacji pożytku publicznego</p> <p>Oś 4 LEADER Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju – małe projekty</p> <p>Zakres pomocy</p> <ul style="list-style-type: none"> budowa, remont lub przebudowa

				<p>infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych i społ-kult. (w ramach osi 3)</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowa, odbudowa lub oznakowanie szlaków rowerowych (w ramach małych projektów) <p>Lokalizacja Pomoc może być przyznana na projekty realizowane w:</p> <ul style="list-style-type: none"> • miejscowościach należących do gminy wiejskiej, albo • miejscowościach należących do gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast powyżej 20 tys. mieszkańców, albo • w miejscowościach gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys. <p>Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/ z wyłączenie środków własnych jst i Funduszu Kościelnego, nie została zawarta z nim umowa w ramach RPO.</p> <p>Kryterium finansowe – 25 tys. PLN na projekt.</p> <p>Beneficjent – osoba fizyczna zameldowana lub wykonująca działalność gospodarczą na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju, osoba prawna, jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną</p> <ul style="list-style-type: none"> • działająca na podstawie przepisów o stosunku państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, które posiadają siedzibę na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju lub prowadzącą działalność na tym obszarze lub • utworzonym na podstawie przepisów ustawy, w tym fundacjom albo stowarzyszeniom, które posiadają siedzibę na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju lub prowadząca działalność na tym obszarze
16-19	Koleje	Zakup taboru dla połączeń regionalnych oraz modernizacja regionalnej sieci kolejowej	<p>PO Infrastruktura i Środowisko Eliminacja wąskich gardeł na liniach kolejowych.</p> <p>Połączenia kolejowe o znaczeniu międzyregionalnym i międzynarodowym.</p>	

			<p>Zakup taboru dla połączeń międzynarodowych i międzyregionalnych. Minimalna wartość projektu – 40 mln PLN.</p> <p>Minimalna wartość projektu dla projektów dotyczących systemów łączności (ERTMS, GSM-Rail) – 16 mln PLN.</p> <p>Minimalna wartość projektu dotyczącego przygotowania dokumentacji technicznej - nie dotyczy</p>	
29	Infrastruktura portów lotniczych	<p>Infrastruktura regionalnych portów lotniczych (spoza sieci TEN-T) – wsparcie w poszczególnych RPO na podstawie wyników negocjacji z KE w tym zakresie.</p> <p>W wyniku ustaleń z I rundy negocjacji w regionach, w RPO woj. podkarpackiego, wielkopolskiego i małopolskiego dopuszcza się finansowanie w zakresie lotnisk będących w sieci TEN-T, jako uzupełnienie do projektów realizowanych w PO IiŚ.</p> <p>Bezpieczeństwo i ochrona transportu lotniczego: Wsparcie tylko w portach lotniczych obsługujących ruch międzynarodowy (zaakceptowanych przez KE)- maksymalna wartość projektu 4 mln PLN</p>	<p><u>PO Infrastruktura i Środowisko</u> Infrastruktura portów lotniczych, które znajdują się w sieci TEN-T: infrastruktura oraz urządzenia nawigacyjne – finansowane z Funduszu Spójności. Minimalna wartość projektu – 40 mln PLN</p> <p>Minimalna wartość projektu dotyczącego przygotowania dokumentacji technicznej - nie dotyczy.</p> <p>Bezpieczeństwo i ochrona transportu lotniczego (lotniska obsługujące ruch międzynarodowy) ze środków EFRR</p> <p>Minimalna wartość projektu – 4 mln PLN.</p>	
16 23 30- 32	Porty morskie i rzeczne, drogi wodne	<p>Lokalne i regionalne porty morskie oraz regionalne porty rzeczne. W RPO <u>nie będą</u> wspierane porty morskie: Świnoujście, Szczecin, Gdynia, Gdańsk, Police, Elbląg, Kołobrzeg i Darłowo. W RPO <u>nie będą</u> wspierane części portów służące wyłącznie rybołówstwu.</p>	<p><u>PO Infrastruktura i Środowisko</u> Wsparcie rozwoju infrastruktury w portach morskich: Świnoujście, Szczecin, Gdynia, Gdańsk, Police, Elbląg, Kołobrzeg i Darłowo. Połączenia drogowe i kolejowe do ww. portów morskich. Transport wodny śródlądowy na górnej i środkowej Odrze. Minimalna wartość projektu - 20 mln PLN.</p> <p>Minimalna wartość projektu dotyczącego przygotowania dokumentacji technicznej - nie dotyczy.</p>	<p><u>PO „Ryby”</u> Porty rybackie</p> <p>Wyposażenie istniejących portów rybackich, w tym w szczególności finansowane będą inwestycje w restrukturyzację istniejących miejsc wyładunku oraz poprawę warunków wyładunku i modernizację małych przystani rybackich. Finansowane będą jedynie inwestycje dotyczące istniejących portów rybackich i istniejących miejsc wyładunku, a także budowa małych przystani rybackich i przystani plażowych.</p> <p>W celu całkowitego wyeliminowania ryzyka podwójnego finansowania w ww. portach morskich, potencjalni beneficjenci będą zobowiązani składać oświadczenia o niefinansowaniu określonej inwestycji z innego programu operacyjnego. Wymóg w tym zakresie zostanie umieszczony w odpowiednich przepisach krajowych lub wytycznych do PO Ryby.</p>
25 28 52	Transport publiczny	<p><u>Demarkacja z PO IiŚ</u> – na terenie 9 obszarów metropolitalnych (warszawski, poznański, katowicki, łódzki, trójmiejski, wrocławski, krakowski, szczeciński, bydgosko-toruński)</p>	<p><u>PO Infrastruktura i Środowisko</u> Budowa i modernizacja infrastruktury czystego transportu publicznego na terenie 9 obszarów metropolitalnych (warszawski, poznański, katowicki, łódzki, trójmiejski, wrocławski, krakowski, szczeciński, bydgosko-toruński) wraz z zakupem taboru</p>	

		<p>wspieranych z PO IiŚ, w RPO możliwe są do realizacji projekty o wartości maksymalnej 100 mln PLN</p> <p>Na pozostałych obszarach – bez ograniczeń kwotowych</p>	<p>szynowego (tramwaj, metro, szybka kolej miejska) oraz trolejbusowego.</p> <p>Inteligentne Systemy Transportu na obszarze 9 obszarów metropolitalnych w zakresie transportu publicznego oraz obejmujące odcinki dróg podległych GDDKiA</p> <p>Źródło współfinansowania – Fundusz Spójności.</p> <p>Minimalna wartość projektu - 100 mln PLN</p> <p>Minimalna wartość projektu dotyczącego przygotowania dokumentacji technicznej - nie dotyczy.</p>	
			<p>PO Rozwój Polski Wschodniej</p> <p>Kompleksowe projekty z zakresu zintegrowanego miejskiego transportu publicznego w 5 miastach wojewódzkich Polski Wschodniej</p>	
26 27	Transport multimodalny	<p>Projekty w zakresie transportu multimodalnego dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> • centrów logistycznych, • terminali transportu multimodalnego wraz z infrastrukturą towarzyszącą niezbędną do realizacji projektu. <p>Maksymalna wartość projektu – 20 mln PLN</p>	<p>PO Infrastruktura i Środowisko</p> <p>Centra logistyczne, terminale kontenerowe na liniach kolejowych i w portach morskich</p> <p>Minimalna wartość projektu – 20 mln PLN</p>	
80 81	Współpraca międzyregionalna	<p>1. Projekty współpracy pomiędzy regionami UE dotyczące tematów/priorytetów wspólnych dla współpracujących regionów i zdefiniowanych w programach operacyjnych Celu 1 i 2.</p> <p>Przykładowe działania: stworzenie sieci współpracy międzyregionalnej, staże w miastach/regionach bliźniaczych, wizyty studyjne (programy wymiany doświadczeń), wspólne konferencje i warsztaty, tworzenie wspólnych studiów, analiz, badań, baz danych, portali, platform elektronicznych, wymiana doświadczeń, wspólne prowadzenie kampanii, akcji informacyjnych, wspólne przygotowywanie strategii i planów rozwoju przez miasta i regiony bliźniacze;</p> <p>2. Stworzenie i funkcjonowanie regionalnych sieci wymiany doświadczeń organizacja konferencji i warsztatów, szkolenia, wydawanie publikacji i promocja, ect.).</p> <p>Województwa: Warmińsko-Mazurskie, Podlaskie, Lubelskie, Podkarpackie, Świętokrzyskie z wyłączeniem projektów zidentyfikowanych do realizacji w ramach PO RPW.</p>	<p>PO Rozwój Polski Wschodniej</p> <p>W obszarze „tworzenie polityki rozwoju regionalnego” realizowane są projekty, w których uczestniczą przedstawiciele minimum dwóch podmiotów z minimum dwóch województw Polski Wschodniej. Zrealizowane zadania oraz powstałe rezultaty muszą odnosić się do całego obszaru, którego dotyczy projekt, a nie poszczególnych części.</p> <p>Minimalna wartość projektu – 200 tys. PLN.</p>	<p><u>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich</u> Oś 4 LEADER Działanie 4.2 Wdrażanie projektów współpracy</p> <p>Zakres: Pomoc jest przyznawana na realizację projektów współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej, zawartych w lokalnej strategii rozwoju lub nieuwzględnionych w lokalnej strategii rozwoju ale zgodnych z celami lokalnej strategii rozwoju.</p> <p>Beneficjent: Lokalna grupa działania</p> <p>Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/ z wyłączenie środków własnych jst i Funduszu Kościelnego</p>

10-15	<p>Społeczeństwo informacyjne</p>	<p>Tworzenie i wdrażanie systemów informatycznych na poziomie regionalnym, ponadlokalnym i lokalnym w zakresie <i>egovernment</i> zwiększających zakres oraz dostępność usług świadczonych drogą elektroniczną (front-office),</p> <p>Budowa zintegrowanego systemu wspomagania zarządzania w administracji publicznej na poziomie regionalnym, ponadlokalnym i lokalnym (back-office).</p> <p>Elektroniczne usługi i treści dla biznesu i obywateli – dziedziczne platformy usług, rozwój zasobów cyfrowych na poziomie regionalnym, ponadlokalnym i lokalnym.</p>	<p><u>PO Innowacyjna Gospodarka – Oś priorytetowa 7. Społeczeństwo informacyjne – budowa elektronicznej administracji</u></p> <p>Projekty o charakterze ponadregionalnym realizowane przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednostki administracji rządowej oraz jednostki im podległe, - instytucje prowadzące państwowe ewidencje i rejestry na podstawie ustaw, - konsorcja jednostek administracji publicznej z przedsiębiorstwami, organizacjami pozarządowymi, organami samorządu zawodowego lub jednostkami badawczo – rozwojowymi. <p>Charakter ogólnokrajowy lub ponadregionalny, tj. niezależnie od miejsca lokalizacji projektu ich efekty są dostępne co najmniej dla więcej niż 1 województwa.</p>	<p><u>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich</u></p> <p>Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej</p> <p><u>Zakres pomocy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Inwestycje prowadzące do utworzenia w gminach szerokopasmowych sieci telekomunikacyjnych. • Operacje polegające na tworzeniu i umożliwianiu dostępu do infrastruktury szerokopasmowej (w tym instalacje urządzeń do przesyłu wstecznego i urządzeń naziemnych) dla odbiorców prywatnych i instytucjonalnych. • Tworzenie publicznych punktów dostępu do Internetu (tzw. PIAP). <p><u>Lokalizacja</u></p> <p>Pomoc może być przyznana na projekty realizowane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w miejscowościach należących do gminy wiejskiej lub, • w miejscowościach należących do gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast powyżej 5 tys. mieszkańców lub, • w miejscowościach gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys., • na obszarze, na którym, zgodnie z inwentaryzacją, o której mowa w art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. Nr 106, poz. 675 oraz z 2012 r. poz. 951), poziom nasycenia usługami szerokopasmowego dostępu do Internetu o przepustowości na poziomie co najmniej 2 Mbit/s wynosi nie więcej niż 30% . <p>Weryfikacja na poziomie UM czy obszar</p>
		<p>E-usługi, wsparcie wdrażania ICT w przedsiębiorstwach oraz zapewnienie szerokiego dostępu i wykorzystania technik ICT dla MŚP, platformy na poziomie regionalnym i lokalnym</p> <p>Wsparcie dla mikro- i małych przedsiębiorstw działających min. 12 miesięcy, realizujących projekty ICT.</p> <p>W przypadku mikro- i małych przedsiębiorstw działających od 12 do 24 miesięcy, wsparcie udzielane jest jeżeli posiadają siedzibę (w tym filię lub oddział, jeśli wynika to z dokumentów rejestrowych) lub miejsce zamieszkania w województwie, w którym zaplanowano nabór projektów z zakresu ICT w konkursach dla mikro- i małych przedsiębiorstw tj. w województwie kujawsko-pomorskim, lubelskim, lubuskim lub wielkopolskim.</p> <p>W przypadku wniosków o dofinansowanie składanych przez przedsiębiorstwa do RPO z ww. województw, konieczna weryfikacja – na podstawie oświadczeń składanych przez przedsiębiorstwa – czy projekt nie jest przedmiotem dofinansowania ze środków 8.1 PO IG.”.</p> <p>Wsparcie średnich przedsiębiorstw – bez ograniczenia czasu działalności (demarkacja dotyczy jedynie mikro- i małych przedsiębiorstw).</p>	<p><u>PO Innowacyjna Gospodarka – Oś priorytetowa 8. Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki</u></p> <p><u>8.1 Wspieranie działalności gospodarczej w dziedzinie gospodarki elektronicznej</u></p> <p>Wsparcie w formie dotacji na realizację projektów mających na celu świadczenie usług drogą elektroniczną i ewentualne wytworzenie produktów cyfrowych niezbędnych do świadczenia tych usług.</p> <p>Wsparcie dla mikro- i małych przedsiębiorstw prowadzących działalność nie dłużej niż 24 miesiące.</p> <p>W przypadku mikro- i małych przedsiębiorstw prowadzących działalność od 12 do 24 miesięcy, wsparcie udzielane jest jeżeli posiadają siedzibę lub miejsce zamieszkania w województwach, w których w ramach RPO nie zaplanowano naborów projektów z zakresu ICT w konkursach dla mikro- i małych przedsiębiorstw.</p> <p>Weryfikacja – na podstawie oświadczeń składanych przez przedsiębiorstwa – czy projekt nie jest przedmiotem dofinansowania ze środków RPO.</p> <p>Wartość projektów: min. 20 tys. PLN, max. 700 tys. PLN.</p> <p>Wsparcie średnich przedsiębiorstw nie będzie możliwe w tym działaniu POIG.</p>	

		<p>Projekty MSP polegające na wspólnych przedsięwzięciach technicznych i organizacyjnych, których efektem jest realizacja procesów biznesowych w formie elektronicznej obejmujących trzy lub więcej przedsiębiorstwa, nie będą mogły uzyskać wsparcia z RPO.</p>	<p>8.2. Wsparcie wdrażania rozwiązań elektronicznego biznesu typu B2B Wsparcie projektów MSP w zakresie przedsięwzięć technicznych i organizacyjnych, których efektem jest realizacja procesów biznesowych w formie elektronicznej obejmujących MSP (beneficjenta) i dwa lub więcej przedsiębiorstwa.</p> <p>Brak określonej wartości minimalnej i maksymalnej projektów.</p>	<p>planowany do objęcia wsparciem w ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” PROW nie jest jednocześnie objęty siecią, dla której:</p> <ol style="list-style-type: none"> złożono lub zatwierdzono wnioski o dofinansowanie z działania 8.4 POIG lub złożono lub zatwierdzono wnioski o dofinansowanie w ramach działania 2.1. PO RPW (w przypadku pięciu województw Polski Wschodniej) lub złożono lub zatwierdzono wnioski w ramach RPO. <p><u>Kryterium finansowe</u> Na projekty w zakresie budowy infrastruktury szerokopasmowego Internetu limit jest zgodny z zasadą de minimis</p> <p><u>Beneficjenci</u> Gmina, związek międzygminny.</p>
--	--	---	---	---

Budowa lub rozbudowa lokalnych lub regionalnych szerokopasmowych sieci szkieletowych lub dystrybucyjnych, z dopuszczeniem łącznie z nimi budowy lub rozbudowy sieci dostępowych. Weryfikacja na poziomie Urzędu Marszałkowskiego, czy na obszarze planowanym do objęcia siecią dostępową złożono lub zatwierdzono wnioski o dofinansowanie z działania 8.4 PO IG ,działania 2.1. PO RPW (w przypadku pięciu województw Polski Wschodniej) lub działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” PROW. Dofinansowanie sieci dostępowej w ramach RPO powinno następować wówczas, gdy dla danego obszaru nie ma projektu realizowanego z działania 8.4 PO IG, działania 2.1. PO RPW lub działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” PROW, ani też nie złożono w ramach tych działań wniosku o dofinansowanie obejmującego ten obszar.

Urząd Komunikacji Elektronicznej będzie wspierał instytucje zaangażowane we wdrażanie działania 8.4 PO IG, 2.1 PO RPW, działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” PROW oraz RPO w weryfikacji, czy na obszarze budowy sieci dostępowej nie jest planowana realizacja lub nie są realizowane projekty w ramach działania 8.4 PO IG, działania 2.1 PO RPW, działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” PROW lub w ramach RPO. Urząd Komunikacji Elektronicznej będzie koordynował tworzenie i aktualizację list obszarów, na których jest możliwa budowa sieci dostępowej w ramach poszczególnych programów, przy czym odrębne listy będą tworzone dla sieci dostępowej NGA oraz sieci dostępowej podstawowego szerokopasmowego dostępu do Internetu. Planowanie realizacji lub realizacja na danym obszarze projektu budowy sieci podstawowego szerokopasmowego dostępu do Internetu nie uniemożliwia dofinansowania budowy sieci dostępowej NGA.

8.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu informacyjnemu - e-inclusion

Dotacja na pokrycie kosztów dostępu do Internetu (wraz z udostępnieniem komputera i wsparcia technicznego) – bez budowy infrastruktury.

Beneficjentami będą urzędy gminy, a grupami docelowymi gospodarstwa domowe spełniające kryterium dochodowe upoważniające do trzymania wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej oraz w ramach systemu świadczeń rodzinnych, dzieci i młodzież ucząca się z rodzin w trudnej sytuacji materialnej i społecznej uprawniającej do uzyskania stypendiów socjalnych, typowana do otrzymania wsparcia we współpracy ze szkołą oraz/lub ośrodkami pomocy społecznej a także osoby niepełnosprawne ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności lub z orzeczeniem równoważnym.

8.4 Zapewnienie dostępu do Internetu na etapie „ostatniej mili”.

Projekty obejmują przyłączenie odbiorcy do już istniejącej infrastruktury sieci szkieletowej (połączenie między najbliższym lub najbardziej efektywnym punktem dystrybucji Internetu a użytkownikiem) lub, w razie konieczności, budowę infrastruktury. Wsparcie uzyskują także projekty polegające na dostarczaniu przez MSP szerokopasmowego Internetu, na etapie tzw. ostatniej mili, jednak wyłącznie na obszarach, gdzie inwestycje w tej dziedzinie nie występowały lub były niewystarczające.

Publiczne Punkty Dostępu do Internetu

Województwa: Lubelskie, Podkarpackie, Podlaskie, Świętokrzyskie, Warmińsko-Mazurskie z wyłączeniem projektów zidentyfikowanych do realizacji w ramach listy projektów indywidualnych PO RPW.

PO Rozwój Polski Wschodniej

1) Projekty indywidualne w 5 w województwach: Lubelskie, Podkarpackie, Podlaskie, Świętokrzyskie, Warmińsko-Mazurskie, mające na celu zwiększenie dostępu do Internetu szerokopasmowego w Polsce Wschodniej, składające się z dwóch komponentów:

- Budowa infrastruktury regionalnej telekomunikacyjnej sieci szkieletowej na rzecz sieci NGA¹ oraz podstawowego dostępu do Internetu w 5 województwach Polski Wschodniej.
- Szkolenie osób zagrożonych „wykluczeniem cyfrowym” (jako uzupełnienie działania) do 10 % kosztów kwalifikowanych – „cross financing”.

¹ Sieci NGA (ang. next generation access) to sieci dostępne, które opierają się w całości lub części na elementach optycznych (70) i które mogą zapewnić świadczenie usług szerokopasmowego dostępu o wyższych parametrach w porównaniu z usługami świadczonymi za pomocą istniejących podstawowych sieci szerokopasmowych (rozdział 3.1 pkt 57 Wytyczne UE w sprawie stosowania reguł pomocy państwa w odniesieniu do szybkiej budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowych).

2) Tworzenie i umożliwienie dostępu do sieci szerokopasmowej Polski Wschodniej, poprzez zbudowanie sieci szerokopasmowej wraz z infrastrukturą telekomunikacyjną pomiędzy użytkownikiem końcowym a siecią szkieletową SSPW budowaną w projektach indywidualnych, a w miejscowościach, w których sieć szkieletowa SSPW nie jest planowana, z istniejącą siecią szkieletową, na obszarach, na których nie ma odpowiedniego szerokopasmowego dostępu do Internetu lub szerokopasmowego dostępu do Internetu nowej generacji.

Weryfikacja na poziomie PARP, czy obszar planowany do objęcia siecią dostępową w ramach PO RPW nie jest jednocześnie objęty siecią, dla której:

- a) złożono lub zatwierdzono wnioski o dofinansowanie z działania 8.4 POIG lub
- b) złożono lub zatwierdzono wnioski o dofinansowanie w ramach RPO pięciu województw Polski Wschodniej lub
- c) złożono lub zatwierdzono wnioski w ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” PROW.

Dofinansowanie sieci dostępowej z działania 2.1. PO RPW nie może nastąpić, gdy dla danego obszaru jest zatwierdzony lub złożony wniosek w ramach działania 8.4. PO IG, działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” PROW lub RPO.

Urząd Komunikacji Elektronicznej będzie wspierał instytucje zaangażowane we wdrażanie działania 8.4 PO IG, 2.1 PO RPW, działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” PROW oraz RPO w weryfikacji, czy na obszarze budowy sieci dostępowej nie jest planowana realizacja lub nie są realizowane projekty w ramach działania 8.4 PO IG, działania 2.1 PO RPW, działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” PROW lub w ramach RPO. Urząd Komunikacji Elektronicznej będzie koordynował tworzenie i aktualizację list obszarów, na których jest możliwa budowa sieci dostępowej w ramach poszczególnych programów, przy czym odrębne listy będą tworzone dla sieci dostępowej NGA oraz sieci dostępowej podstawowego szerokopasmowego dostępu do Internetu. Planowanie realizacji lub realizacja na danym obszarze projektu budowy sieci podstawowego szerokopasmowego dostępu do Internetu nie uniemożliwia dofinansowania budowy sieci dostępowej NGA.

			<p><u>PO Kapitał Ludzki</u> Opracowanie założeń systemowych i narzędzi informatycznych wspomagających zarządzanie w administracji oraz nowoczesnych standardów obsługi klienta.</p> <p>Realizacja tego typu projektów będzie skierowana głównie na zwiększenie dostępności i poprawę obsługi klienta oraz wsparcie systemu zarządzania urzędu administracji publicznej. Adresatami tego rodzaju wsparcia będą przede wszystkim jednostki samorządu terytorialnego oraz urzędy kluczowe z punktu widzenia przedsiębiorców.</p>	
		<p>Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego dla celów dydaktycznych w szkołach wyższych</p> <p>Projekty szkół wyższych na terenie całej Polski, nie znajdujące się na liście indykatywnej załączonej do PO LiŚ, projekty nie znajdujące się na liście projektów indywidualnych PO RPW.</p> <p>Brak ograniczeń kwotowych</p>	<p><u>PO Infrastruktura i Środowisko</u> Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego dla celów dydaktycznych w publicznych szkołach wyższych</p> <p>Minimalna wartość projektu – 20 mln PLN</p>	
76 72 63 66 67	Zdrowie	<p>Lokalna i regionalna infrastruktura ochrony zdrowia</p> <p>Demarkacja z PO LiŚ przebiega w oparciu o organ założycielski.</p> <p>W RPO wsparcie będzie możliwe dla zakładów opieki zdrowotnej, których organami założycielskimi nie są: minister, centralny organ administracji rządowej, publiczna uczelnia medyczna, publiczna uczelnia prowadząca działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych.</p> <p>W RPO nie będzie wsparcia w zakresie infrastruktury ochrony zdrowia dla organów założycielskich ww. zakładów opieki zdrowotnej.</p> <p>Brak ograniczeń kwotowych.</p>	<p><u>PO Infrastruktura i Środowisko</u> 1. Infrastruktura ochrony zdrowia o znaczeniu ponadregionalnym, tzn. wsparcie tych zakładów opieki zdrowotnej, dla których organami założycielskimi są: minister, centralny organ administracji rządowej, publiczna uczelnia medyczna lub publiczna uczelnia prowadząca działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych, z wyłączeniem zakładów lecznictwa uzdrowiskowego. Poza tym beneficjentami mogą być organy założycielskie ww. zakładów opieki zdrowotnej</p> <p>Minimalne wartości projektów: 1 mln PLN – przebudowa, rozbudowa i remont obiektów ochrony zdrowia 400 tys. PLN – zakup sprzętu medycznego</p>	

		<p>W RPO nie będzie wspierane ratownictwo medyczne w zakresie w jakim może być wspierane w ramach PO IiŚ, zgodnie ze Szczegółowym opisem priorytetów PO IiŚ.</p>	<p>2. Infrastruktura ratownictwa medycznego (budynki, sprzęt medyczny, środki transportu sanitarnego, lądowiska, bazy LPR, centra urazowe), gdzie beneficjentami są publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej (udzielające świadczeń zdrowotnych w zakresie ratownictwa medycznego, posiadające umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawartą z odziałem wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia albo udzielające świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych na podstawie innych tytułów), w tym utworzone przez JST. Wsparcie dla wojewódzkich centrów powiadamiania ratunkowego.</p> <p>Minimalne wartości projektów: 1 mln PLN – przebudowa, rozbudowa i remont obiektów ochrony zdrowia 400 tys. PLN – zakup sprzętu medycznego 200 tys. PLN – budowa i remont lądowisk 280 tys. PLN – zakup środków transportu sanitarnego</p>	
			<p>PO Kapitał Ludzki (centralny) Działania w obszarze zdrowia będą obejmowały:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawę stanu zdrowia osób pracujących poprzez opracowywanie programów profilaktycznych i programów wspierających powrót do pracy, 2. Podnoszenie kwalifikacji personelu medycznego, w szczególności pielęgniarek i położnych oraz lekarzy deficytowych specjalności, 3. Podnoszenie jakości w jednostkach służby zdrowia. 	

<p>58 59 60 75</p>	<p>Kultura</p>	<p>1. Utrzymanie i ochrona dziedzictwa kulturowego o znaczeniu regionalnym i lokalnym.</p> <p>Maksymalna wartość projektu – do 20 mln PLN</p> <p>Dla niektórych beneficjentów oraz typów projektów maksymalna wartość projektu wynosi 4 mln PLN - dla projektów dotyczących:</p> <ul style="list-style-type: none"> • konserwacji zabytków ruchomych, • rozwoju zasobów cyfrowych w dziedzinie zasobów bibliotecznych, archiwalnych, filmowych oraz zasobów wirtualnych muzeów, galerii, fonotek, fototek, filmotek, cyfrowych bibliotek, itp., • zabezpieczenia zabytków przed kradzieżą i zniszczeniem oraz projektów realizowanych przez instytucje kultury państwowe i współprowadzone z ministrem właściwym ds. kultury i dziedzictwa narodowego, archiwa państwowe oraz dopuszczone w działaniu typy szkół i uczelni artystycznych. <p>Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/nie została zawarta z nim umowa w ramach PROW.</p>	<p><u>PO Infrastruktura i Środowisko</u></p> <p>1. Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego – projekty o skali większej niż realizowane w regionalnych programach operacyjnych (w tym projekty dotyczące obiektów umieszczonych na liście światowego dziedzictwa kulturowego UNESCO i Pomniki Prezydenta RP).</p> <p>Minimalna wartość projektu 20 mln PLN, z wyjątkiem projektów dotyczących:</p> <ul style="list-style-type: none"> • konserwacji zabytków ruchomych, • rozwoju zasobów cyfrowych w dziedzinie kultury, w tym digitalizacji zabytkowych zasobów bibliotecznych, muzealnych archiwalnych i zbiorów filmowych, • zabezpieczenia zabytków przed kradzieżą i zniszczeniem • tworzenie wirtualnych instytucji kultury (dot.wykorzystania w tym celu zbiorów zabytkowych) • oraz projektów realizowanych przez instytucje kultury państwowe i współprowadzone z ministrem właściwym ds. kultury i dziedzictwa narodowego, archiwa państwowe oraz dopuszczone w działaniu typy szkół i uczelni artystycznych, <p>dla których minimalna wartość projektu wynosi 4 mln PLN.</p>	<p><u>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich</u> <u>Odnowa wsi:</u></p> <p>Zakres pomocy</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowa, przebudowa, remont lub wyposażenie obiektów pełniących funkcje publiczne, społ-kult, rekreacyjne i sportowe, w tym obiektów zabytkowych • budowa, przebudowa, remont lub wyposażenie obiektów służ. promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu zachowania dziedzictwa historycznego., tradycji, sztuki oraz kultury <p>Lokalizacja Pomoc może być przyznana na: projekty realizowane w:</p> <ul style="list-style-type: none"> • miejscowościach należących do gminy wiejskiej, albo • miejscowościach należących do gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast powyżej 5 tys. mieszkańców, albo • w miejscowościach gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys., <p>Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/nie została zawarta z nim umowa w ramach RPO.</p> <p>Kryterium finansowe - 500 tys. PLN na jedną miejscowość.</p> <p>Beneficjent - Gmina, instytucja kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego, kościół lub związek wyznaniowy, organizacja pozarządowa o statusie organizacji pożytku publicznego.</p>
--------------------------------	-----------------------	---	---	---

Dopuszcza się możliwość realizacji projektów z zakresu kultury i dziedzictwa kulturowego o wartości powyżej 20 mln PLN lub 4 mln PLN zgodnie z linią demarkacyjną, w przypadku, gdy na „listach projektów indywidualnych dla samorządów”, umieszczonych w poszczególnych RPO, zostaną umieszczone takie projekty, a ich realizacja w istotny sposób przyczyni się do wzrostu gospodarczego lub rozwoju regionów.

Oś 4 LEADER – Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju

Zakres pomocy:

Przewiduje się udzielenie pomocy:

1. dla działań mieszczących się w ramach działań Osi 3 Jakość Życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej - tak jak określono dla działań Osi 3,
2. dla małych projektów, działania mogą dotyczyć:
  - promocji lokalnej twórczości kulturalnej z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa, w tym kulturowego, historycznego lub przyrodniczego,
  - kultywowanie miejscowych tradycji, obrzędów i zwyczajów
  - kultywowanie języka regionalnego i gwary,
  - kultywowanie tradycyjnych zawodów i rzemiosła

Lokalizacja

Pomoc może być przyznana na projekty realizowane w:

- miejscowościach należących do gminy wiejskiej, albo
- miejscowościach należących do gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast powyżej 20 tys. mieszkańców, albo
- miejscowościach gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys.

Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/ z wyłączenie środków własnych jst i Funduszu Kościelnego, nie została zawarta z nim umowa w ramach RPO.

Kryterium finansowe dla „małych projektów” – 25 tys. PLN na projekt.

Beneficjent – osoba fizyczna zameldowana lub posiadająca siedzibę na obszarze LGD, jeśli prowadzi działalność gospodarczą, organizacja pozarządowa, osoba prawna i jednostka organizacyjna kościoła lub związku wyznaniowego, posiadająca siedzibę lub działająca na obszarze LGD.”

Beneficjent małych projektów – osoba fizyczna zameldowana lub wykonująca działalność gospodarczą na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju, osoba prawna, jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną

- działająca na podstawie przepisów o stosunku państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wznania, które posiadała siedzibę na

			<p>PO „Ryby” Remont, przebudowa i wyposażenie obiektów, bezpośrednio związanych z rybactwem i dziedzictwem architektonicznym lub służących utrzymaniu atrakcyjności obszarów zależnych głównie od rybactwa (np. muzea rybackie, tradycyjne maszopierie, „domy rybaka”, osady rybackie, etc.).</p> <p>Celem zapobiegania podwójnemu finansowaniu, beneficjenci będą zobowiązani składać oświadczenia o niefinansowaniu określonej inwestycji z innego programu operacyjnego. Wymóg w tym zakresie zostanie umieszczony w ~~odpowiednich przepisach krajowych~~ lub wytycznych do PO Ryby.</p> <p>Beneficjent: „Grupa Lokalna” na terenie „obszarów zależnych od rybactwa”.</p>
	<p>2. Rozwój oraz poprawa stanu infrastruktury kultury o znaczeniu regionalnym i lokalnym</p> <p>Maksymalna wartość projektu – do 20 mln PLN.</p> <p>Dla niektórych beneficjentów oraz typów projektów maksymalna wartość projektu wynosi 4 mln PLN - dla projektów dla których beneficjentami są instytucje kultury państwowe oraz współprowadzone z ministrem właściwym ds. kultury i dziedzictwa narodowego oraz archiwa państwowe.</p> <p><i>Dopuszcza się możliwość realizacji projektów z zakresu kultury i dziedzictwa kulturowego o wartości powyżej 20 mln PLN lub 4 mln PLN zgodnie z linią demarkacyjną, w przypadku, gdy na „listach projektów indywidualnych dla samorządów”, umieszczonych w poszczególnych RPO, zostaną umieszczone takie projekty, a ich realizacja w istotny sposób przyczyni się do wzrostu gospodarczego lub rozwoju regionów.</i></p>	<p>2. Rozwój oraz poprawa stanu infrastruktury kultury o znaczeniu ponadregionalnym</p> <p>Minimalna wartość projektu 20 mln PLN z wyjątkiem projektów dla których beneficjentami są instytucje kultury państwowe oraz współprowadzone z ministrem właściwym ds. kultury i dziedzictwa narodowego oraz archiwa państwowe, dla których minimalna wartość projektu wynosi 4 mln PLN.</p>	
	<p>3. Rozwój infrastruktury szkolnictwa artystycznego.</p> <p>Maksymalna wartość projektu poniżej 4 mln PLN.</p> <p>Maksymalna wartość projektu realizowanego przez partnerstwa poniżej 20 mln PLN.</p>	<p>3. Rozwój infrastruktury szkolnictwa artystycznego</p> <p>Minimalna wartość projektu wynosi 4 mln PLN.</p> <p>Minimalna wartość projektu realizowanego przez partnerstwa - 20 mln PLN.</p>	
	<p>4. Kultura i dziedzictwo kulturowe jako element rewitalizacji w miastach.</p>		
	<p>5. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego w dziedzinie kultury. Opracowanie i utworzenie systemu informacji kulturalnej, promocja dziedzictwa kulturowego</p>		

55 56 57	<p>Turystyka</p>	<p>1. Budowa i modernizacja lokalnej i regionalnej infrastruktury turystycznej, turystyka jako element rewitalizacji w miastach, turystyka biznesowa; tworzenie nowych oraz rozwój istniejących centrów wystawienniczych i kongresowych z wyłączeniem projektów zidentyfikowanych do realizacji w ramach PO RPW – projekty punktowe.</p> <p><u>Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/nie została zawarta z nim umowa w ramach PROW.</u></p>	<p>PO Innowacyjna Gospodarka</p> <p><u>Działanie 6.4 Inwestycje w produkty turystyczne o znaczeniu ponadregionalnym</u></p> <p>Wsparcie dla kompleksowych projektów z zakresu budowy produktów turystycznych o znaczeniu ponadregionalnym związanych z organizacją przez Polskę EURO 2012 - projekty znajdujące się na liście projektów indywidualnych do PO IG</p>	<p><u>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich</u> Odnowa wsi: Możliwość realizacji projektów z zakresu budowy lub remontu, przebudowy publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznej i społ-kult.;</p> <p>Lokalizacja: Pomoc może być przyznana na: projekty realizowane w:</p> <ul style="list-style-type: none"> • miejscowościach należących do gminy wiejskiej, albo • miejscowościach należących do gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast powyżej 5 tys. mieszkańców, albo • w miejscowościach gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys. <p><u>Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/nie została zawarta z nim umowa w ramach RPO.</u></p> <p>Kryterium finansowe - maksymalnie 500 tys. PLN na jedną miejscowość w okresie realizacji Programu</p> <p>Beneficjent: Gmina, instytucja kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego, kościół lub związek wyznaniowy, organizacja pozarządowa o statusie organizacji pożytku publicznego.</p>
----------------	-------------------------	--	--	---

2. Tworzenie i rozwój spójnego systemu promocji województwa zwiększającego inwestycyjną oraz turystyczną atrakcyjność **jednego regionu**. Działanie komplementarne do PO IG

Działanie 6.3 Promocja turystycznych walorów Polski

Wsparcie udzielone będzie na projekty mające na celu rozwój i promocję konkurencyjnych produktów turystycznych o **znaczeniu ponadregionalnym**, m.in. w zakresie: tworzenia i obsługi ogólnopolskiego systemu rezerwacji i systemu informacji turystycznej, tworzenia strategii i planów promocji, przeprowadzanie badań i analiz marketingowych, przeprowadzanie kampanii reklamowych, tworzenie, rozwijanie i promocja produktów turystycznych, projekty marketingowe związane z Programem Ambasadorów Kongresów oraz wsparciem miejskich convention bureaus, wspólna promocja, standaryzacja i oznakowanie szlaków turystycznych, system rezerwacji, itp.

Os 4 LEADER

Działanie 4.1 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju.

Zakres pomocy:

1. Odnowa i rozwój wsi
2. Małe projekty:

Rozwój turystyki lub rekreacji na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju, w tym przez:

- budowa/odbudowa małej infrastruktury turystycznej w szczególności punktów widokowych miejsc wypoczynkowych i biwakowych, tras narciarstwa biegowego i zjazdowego
- rozwój agroturystyki i turystyki w obszarach wiejskich, w tym utworzenia lub zmodernizowanie elektronicznej bazy informacji turystycznej oraz stron WWW, przygotowanie folderów i innych publikacji informacyjnych, oznaczenia obiektów ważnych lub charakterystycznych dla danego obszaru.

Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/ z wyłączenie środków własnych jst i Funduszu Kościelnego, nie została zawarta z nim umowa w ramach RPO.

Kryterium finansowe dla „małych projektów” – 25 tys. PLN na projekt

Beneficjent małych projektów – osoba fizyczna zameldowana lub wykonująca działalność gospodarczą na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju, osoba prawna, jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną

- działająca na podstawie przepisów o stosunku państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, które posiadają siedzibę na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju lub prowadzącą działalność na tym obszarze lub
- utworzonym na podstawie przepisów ustawy, w tym fundacjom albo

		<p>3. Budowa i modernizacja infrastruktury uzdrowiskowej w tym odbudowa i renowacja architektury zdrojowej.</p> <p>4. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego w dziedzinie turystyki.</p> <p>5. Opracowanie i utworzenie systemów i centrów informacji turystycznej.</p> <p>6. Rozwój, modernizacja i wyposażenie obiektów infrastruktury sportowej i rekreacyjnej. Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej rozwojowi aktywnych form wypoczynku.</p>	<p><u>PO Rozwój Polski Wschodniej</u></p> <p>Inwestycje infrastrukturalne związane z budową, rozbudową i wyposażeniem obiektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> wystawienniczych i targowych, kongresowych i konferencyjnych (również na terenie miast powiatowych) <p>umożliwiających organizację imprez o charakterze ponadregionalnym i międzynarodowym</p> <p>Wsparcie nie będzie kierowane na rzecz obiektów hotelowych, sportowo- rekreacyjnych czy gastronomicznych.</p> <p>Minimalna wartość projektu 20 mln PLN (projekty zidentyfikowane na liście projektów indywidualnych PO RPW)</p> <p>Kompleksowy projekt w zakresie promocji turystycznej Polski Wschodniej składający się z dwóch komponentów:</p> <ul style="list-style-type: none"> studium uwarunkowań atrakcyjności turystycznej Polski Wschodniej, w tym analiza segmentów turystyki oraz typów turystów odgrywających kluczową rolę w regionalnych gospodarkach makroregionu; promocja Polski Wschodniej jako miejsca aktywnego wypoczynku oraz atrakcyjnego miejsca do pracy i zamieszkania. 	<p>stowarzyszeniom, które posiadają siedzibę na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju lub prowadząca działalność na tym obszarze</p> <p><u>PO „Ryby”</u></p> <p>W ramach rybołówstwa śródlądowego, wsparcie będzie udzielane na inwestycje dotyczące budowy i modernizacji urządzeń i infrastruktury w istniejących gospodarstwach rybackich, przeznaczonej do wykonywania rybołówstwa śródlądowego w wodach powierzchniowych jako działalności zarobkowej ukierunkowanej na obsługę, organizację i rozwój turystyki wędkarskiej.</p> <p>W ramach osi priorytetowej 4 – Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rybactwa, wsparcie obejmować będzie inwestycje w infrastrukturę drobnego rybactwa i infrastrukturę związaną z turystyką oraz usługami na rzecz społeczności obszarów zależnych od rybactwa oraz propagowanie ekoturystyki i wędkarstwa bez zwiększenia nakładu połówowego.</p> <p>Celem zapobiegania podwójnemu finansowaniu, beneficjenci będą zobowiązani składać oświadczenia o niefinansowaniu określonej inwestycji z innego programu operacyjnego. Wymóg w tym zakresie zostanie umieszczony w odpowiednich przepisach krajowych lub wytycznych do PO Ryby</p>
--	--	--	--	---

75 10 02	Infrastruktura edukacyjna	<p>Infrastruktura szkolnictwa wyższego</p> <p>Projekty szkół wyższych na terenie całej Polski, które nie są wspierane w ramach PO LiŚ, projekty nie znajdujące się na liście projektów indywidualnych PO „RPW” .</p> <p>Brak ograniczeń kwotowych</p>	<p><u>PO Infrastruktura i Środowisko</u> Infrastruktura szkolnictwa wyższego – projekty dotyczące kierunków priorytetowych znajdujące się na liście indykatywnej oraz wybrane w procedurze konkursowej. W przypadku procedury konkursowej, w celu uniknięcia podwójnego finansowania, projekty zostaną sprawdzone poprzez tzw. cross-checking z odpowiednimi RPO i RPW.</p> <p>Infrastruktura dydaktyczna (budynki i wyposażenie) w zakresie nowoczesnych technologii Minimalna wartość projektu – 20 mln PLN.</p> <p>Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego dla celów dydaktycznych Minimalna wartość projektu – 20 mln PLN</p> <p>Infrastruktura dydaktyczna dotycząca innych kierunków kształcenia niż wymienione w celu działania oraz infrastruktura towarzysząca (np. sportowo-rekreacyjna) wykorzystywana przez studentów Minimalna wartość projektu – 20 mln PLN</p>	
			<p><u>PO Innowacyjna Gospodarka</u> Projekty dotyczące infrastruktury badawczo-rozwojowej w ośrodkach o wysokim potencjale badawczym (m.in. centrach zaawansowanych technologii, centrach doskonałości, laboratoriach świadczących specjalistyczne usługi). Minimalna wartość projektu – 4 mln PLN. Z wyłączeniem projektów wpisanych na listę indykatywną w PO LiŚ i RPO.</p> <p><u>PO Rozwój Polski Wschodniej</u> Projekty w zakresie poprawy infrastruktury edukacyjnej służącej prowadzeniu działalności dydaktycznej na poziomie wyższym na kierunkach przyrodniczo-matematycznych bądź technicznych, a także innych kluczowych dla rozwoju społeczno-gospodarczego regionu, wynikających z regionalnych strategii innowacyjności bądź strategii rozwoju województw. Minimalna wartość projektu 20 mln PLN (projekty zidentyfikowane na liście projektów indywidualnych PO RPW.)</p>	

45 46	Gospodarka wodno-ściekowa	<p>Oczyszczanie ścieków, sieci kanalizacyjne oraz zaopatrzenie w wodę –projekty dotyczące aglomeracji nie większych niż 15 tys. RLM. Projekty w zakresie gospodarki ściekowej powinny dotyczyć aglomeracji uwzględnionych w KPOŚK lub we właściwych rozporządzeniach wojewodów. IZ RPO podejmuje decyzję, w którym z w/w dokumentów powinna być ujęta aglomeracja. Natomiast po wejściu w życie zaktualizowanego KPOŚK, wsparcie w ramach RPO może dotyczyć tylko aglomeracji uwzględnionych w zaktualizowanym KPOŚK. Zapis nie dotyczy projektów wyłonionych w konkursach, które rozpoczęły się przed dniem wejścia w życie zaktualizowanego KPOŚK.</p> <p>W przypadku projektów dot. kompleksowego uzbrajania terenów inwestycyjnych nie stosuje się kryterium aglomeracji</p> <p>Możliwe jest wsparcie projektów grupowych tzn. takich, które realizowane są dla kilku aglomeracji, z których każda jest nie większa niż 15 tys. RLM.</p> <p>Projekty dotyczące <u>tylko</u> zaopatrzenia w wodę mogą być realizowane w RPO oraz w PROW (brak wsparcia tego typu projektów w PO IiŚ). Ponadto, do projektów dotyczących tylko zaopatrzenia w wodę kryterium aglomeracji nie ma zastosowania (zatem mogą być realizowane na terenie w ogóle nie objętym aglomeracją lub też na terenie aglomeracji o dowolnej wielkości). Pojęcie "aglomeracja", zgodnie z prawem wodnym, odnosi się do gospodarki ściekowej, a nie zaopatrzenia w wodę.</p> <p>Lokalizacja - demarkacja z PROW na podstawie kryterium z PROW (gminy wiejskie itp.) natomiast demarkacja z PO IiŚ polegać będzie na wielkości aglomeracji (15 tys. RLM).</p> <p>Demarkacja kwotowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na obszarach objętych interwencją PROW: <ul style="list-style-type: none"> ○ projekty o wartości (kwocie) dofinansowania powyżej 4 mln PLN ○ projekty o wartości (kwocie) dofinansowania poniżej 4 mln PLN – tylko w przypadku gdy gmina nie może już korzystać ze wsparcia z PROW (np. gdy z PROW otrzymała wsparcie na 3,5 mln PLN, a kolejny projekt ma wartość przekraczającą pozostałą kwotę możliwą do wykorzystania w PROW) <p><u>Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/nie została zawarta z nim umowa w ramach PROW.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • na obszarach nie objętych interwencją PROW – bez minimalnej wielkości wsparcia na gminę/wartości projektu. 	<p><u>PO Infrastruktura i Środowisko</u> Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach uwzględnionych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych o wielkości powyżej 15 tys. RLM :</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowa, rozbudowa i modernizacja systemów kanalizacji zbiorczej lub/i • budowa, rozbudowa lub modernizacja oczyszczalni ścieków komunalnych; <p>Dodatkowo, w uzasadnionych przypadkach, w zakres projektu może zostać włączona budowa i modernizacja systemów zaopatrzenia w wodę oraz budowa kanalizacji deszczowej (nie przewiduje się wspierania indywidualnych projektów dotyczących systemów zaopatrzenia w wodę lub budowy kanalizacji deszczowej).</p> <p>W przypadku projektów, w których występuje jeden beneficjent środków oraz projekt dotyczy kompleksowego rozwiązania problemów gospodarki wodno-ściekowej na danym obszarze, dopuszcza się włączenie do zakresu przedsięwzięcia zadań realizowanych w aglomeracjach o RLM od 2 tys. do 15 tys., pod warunkiem, że jedna z aglomeracji ma powyżej 15 tys. RLM</p> <p>W celu zapewnienia odpowiedniej demarkacji i komplementarności działań realizowanych w ramach Polityki Spójności oraz Wspólnej Polityki Rolnej, zapewniony zostanie system weryfikacji zakresu rzeczowego projektów ubiegających się o wsparcie w ramach PO IiŚ, których zadania kwalifikują się również do wsparcia w ramach PROW 2007-2013. Podstawą weryfikacji będzie oświadczenie Wnioskodawcy składane razem z wnioskiem o dofinansowanie w ramach PO IiŚ do instytucji wdrażającej PO IiŚ oraz zaświadczenie instytucji wdrażającej właściwej dla PROW przed podpisaniem umowy o dofinansowanie. Dodatkowym kryterium przyznania wsparcia będzie stopień przyczyniania się do realizacji Dyrektyw UE.</p>	<p><u>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich</u> Podstawowe usługi dla ludności i gospodarki wiejskiej</p> <p>Lokalizacja Pomoc może być przyznana na projekty realizowane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w miejscowościach należących do gminy wiejskiej, albo • w miejscowościach należących do gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast powyżej 5 tys. mieszkańców, albo • w miejscowościach gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys. <p>Projekty mogą obejmować jedną lub więcej miejscowości.</p> <p>Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/nie została zawarta z nim umowa w ramach RPO.</p> <p>Kryterium finansowe - maksymalna wysokość pomocy na realizację projektów w jednej gminie w okresie realizacji Programu dla gospodarki wodno-ściekowej nie może przekroczyć 4 mln PLN</p> <p>Beneficjent - gmina lub jednostka organizacyjna, dla której organizatorem jest j.s.t. wykonujące zadania określone w Zakresie pomocy.</p>
44	Gospodarka odpadami komunalnymi	<p>Gospodarka odpadami – przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi, spójne z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami.</p> <p>Demarkacja z PO IiŚ – w RPO przedsięwzięcia obsługujące do</p>	<p><u>PO Infrastruktura i Środowisko</u> Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych (instalacje i systemy obsługujące odpadami):</p> <p>min. 150 tys. mieszkańców spójne z krajowym i wojewódzkimi planami gospodarki odpadami):</p>	<p><u>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich</u> Podstawowe usługi dla ludności i gospodarki wiejskiej:</p> <p>Lokalizacja Pomoc może być przyznana na:</p>

		<p>150 tys. mieszkańców.</p> <p>Demarkacja z PROW (dotyczy tylko projektów w zakresie zbioru, segregacji i wywozu odpadów):</p> <ul style="list-style-type: none"> • na obszarach objętych interwencją PROW: <ul style="list-style-type: none"> o projekty o wartości (kwocie) dofinansowania powyżej 200 tys. PLN o projekty o wartości (kwocie) dofinansowania poniżej 200 tys PLN – tylko w przypadku gdy gmina nie może już korzystać ze wsparcia z PROW (np. gdy z PROW otrzymała wsparcie na 150 tys PLN, a kolejny projekt ma wartość przekraczającą pozostałą kwotę możliwą do wykorzystania w PROW) <p><u>Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/nie została zawarta z nim umowa w ramach PROW.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • na obszarach nie objętych PROW – bez minimalnej wielkości wsparcia na gminę/wartości projektu. <p>Projekty nie objęte zakresem pomocy PROW (czyli wykraczające poza zbiór, segregację i wywóz odpadów), np. składowiska będą realizowane w RPO bez ograniczeń kwotowych ani terytorialnych (zatem dotyczyć ich będzie tylko demarkacja między RPO a PO IiŚ).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. kompleksowe systemy gospodarowania odpadami komunalnymi uwzględniające co najmniej: działania prewencyjne, selektywne zbieranie, przygotowanie odpadów do odzysku lub unieszkodliwiania oraz, o ile wynika to z planów gospodarki odpadami, instalacje do odzysku, w tym recyklingu oraz unieszkodliwiania, a także działania na rzecz likwidacji zagrożeń wynikających ze składowania odpadów zgodnie z krajowym i wojewódzkimi planami gospodarki odpadami; 2. budowa: <ul style="list-style-type: none"> • punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w szczególności odpadów niebezpiecznych. Jako punkt rozumie się miejsce o powierzchni co najmniej 1500 m² (czyli o powierzchni zapewniającej wjazd samochodów, odbiór kontenerów, magazyn, itd.) wyposażone w pojemniki dostosowane do gromadzenia odpadów zielonych z ogrodów i parków, papieru i tektury, odpadów opakowaniowych ze szkła z podziałem na szkło bezbarwne i kolorowe, tworzyw sztucznych i metali, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych oraz odpadów budowlano-remontowych, wraz z budynkami gospodarczymi lub co najmniej wiatami lub miejscami zadaszonymi przystosowanymi do gromadzenia zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zużytych baterii i akumulatorów, przeterminowanych leków, chemikaliów (farb, lakierów, olejów odpadowych itd.); ogrodzone; zabezpieczone przed dostępem osób niepowołanych; w miejscach, gdzie może nastąpić wyciek substancji niebezpiecznych – odpowiednie zabezpieczenie środowiska gruntowo-wodnego; • składowisk (wyłącznie jako element regionalnego zakładu zagospodarowania odpadów), • instalacji umożliwiających przygotowanie odpadów do procesów odzysku, w tym recyklingu, w szczególności demontażu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz przetwarzania odpadów z niego powstałych, demontażu mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, sortowania odpadów selektywnie zbieranych, mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych i odpadów pozostałych po selektywnym zbieraniu odpadów zawierających odpady ulegające biodegradacji, • instalacji do odzysku, w tym recyklingu poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych lub odpadów powstałych w wyniku ich przetwarzania,, • instalacji do termicznego przekształcania odpadów komunalnych z odzyskiem energii, • instalacji do unieszkodliwiania odpadów komunalnych w procesach innych niż składowanie <p>Projekty wskazane powyżej powinny zawierać społeczne kampanie edukacyjne związane z gospodarowaniem odpadami.</p>	<p>projekty realizowane w:</p> <ul style="list-style-type: none"> • miejscowościach należących do gminy wiejskiej, albo • miejscowościach należących do gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast powyżej 5 tys. mieszkańców, albo • miejscowościach gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys. <p>Projekty mogą obejmować jedną lub więcej miejscowości.</p> <p>Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/nie została zawarta z nim umowa w ramach RPO.</p> <p>Kryterium finansowe - maksymalna wysokość pomocy na realizację projektów w jednej gminie w okresie realizacji Programu dla gospodarki odpadami nie może przekroczyć 200 tys. PLN.</p> <p>Beneficjent - gmina lub jednostka organizacyjna, dla której organizatorem jest j.s.t. wykonujące zadania określone w Zakresie pomocy.</p>
50	Rekultywacja	<p>Rekultywacja terenów zdegradowanych</p> <ul style="list-style-type: none"> • na cele środowiskowe – maksymalna wartość projektu – do 20 mln PLN, • na cele inne niż środowiskowe – bez ograniczeń kwotowych. 	<p><u>PO Infrastruktura i Środowisko</u></p> <p>Przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczej i ochrona brzegów morskich.</p> <ul style="list-style-type: none"> • rekultywacja terenów powojсковych oraz zdegradowanych przez przemysł i górnictwo (włącznie z działaniami udostępniającymi tereny do rekultywacji – usuwanie min, zanieczyszczeń ropopochodnych i chemicznych), • zabezpieczenie oraz stabilizacja osuwisk, • modernizacja i budowa umocnień brzegowych. <p>Minimalna wartość projektu – 20 mln PLN</p> <p>Minimalna wartość projektu dotyczącego prac przygotowawczych – nie dotyczy</p>	<p><u>PO „Ryby” 2007-2013</u></p> <p>W ramach PO „Ryby” 2007-2013 wsparcie finansowe przewidziane jest na operacje dotyczące budowy lub instalacji urządzeń stałych lub ruchomych, związanych m. in. z rekultywacją wód śródlądowych, w tym terenów tarła i tras migracyjnych gatunków migrujących, poprzez przywrócenie drożności wodom śródlądowym.”</p>

53	Ochrona przeciwpowodziowa	<p>Zapobieganie powodziom, cele pozarolnicze. Główne typy projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • regulacja cieków wodnych, tworzenie stopni wodnych (wartość projektu do 40 mln PLN), • tworzenie polderów (w tym zalesianie) oraz odtwarzanie naturalnych terenów zalewowych (wartość projektu do 40 mln PLN), • budowa i modernizacja małych zbiorników wielozadaniowych o pojemności mniejszej niż 10 mln m³, • utrzymanie rzek nizinnych, rzek i potoków górskich oraz związanej z nimi infrastruktury w dobrym stanie (wartość projektu do 40 mln PLN), • budowa, modernizacja i poprawa stanu technicznego urządzeń przeciwpowodziowych (np. wały, przepompownie, poldery, suche zbiorniki) - wartość projektu do 40 mln PLN, • zwiększanie naturalnej retencji dolin rzecznych z zachowaniem równowagi stanu ekologicznego i technicznego utrzymania rzeki (wartość projektu do 40 mln PLN). 	<p>PO Infrastruktura i Środowisko Retencjonowanie wody i zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przywracanie pierwotnego kształtu doliny i koryta cieku poprzez przebudowę wałów, zabiegi biotechniczne, budowę lub przebudowę budowli regulacyjnych (ostrogi, opaski brzegowe itp.), odtworzenie pierwotnej trasy koryta cieku; • budowa ponadregionalnych systemów małej retencji wraz z budową urządzeń piętrzących, modernizacja polderów depresyjnych z budową lub modernizacją przepompowni; • utrzymanie rzek nizinnych, rzek i potoków górskich oraz związanej z nimi infrastruktury w dobrym stanie poprzez budowę oraz modernizację budowli regulacyjnych podłużnych (ostrogi, opaski brzegowe, tamy podłużne) i poprzeczne tj. progi korekcyjne a także ukształtowanie trasy regulacyjnej, budowa lub modernizacja wałów przeciwpowodziowych; • budowa, modernizacja i poprawa stanu technicznego urządzeń przeciwpowodziowych (np. wały, przepompownie, poldery, suche zbiorniki); • zwiększanie naturalnej retencji dolin rzecznych z zachowaniem równowagi stanu ekologicznego i technicznego utrzymania rzeki poprzez budowę polderów zalewowych, modernizację wałów przeciwpowodziowych oraz śluz wałowych; • w uzasadnionych przypadkach realizacja wielozadaniowych zbiorników retencyjnych i stopni wodnych; • modernizacja i budowa nowych zbiorników wielozadaniowych piętrzących wodę (zgodnie z Wytocznymi KE); • w uzasadnionych przypadkach modernizacja i poprawa stanu bezpieczeństwa technicznego urządzeń wodnych; • plany gospodarowania wodami; • budowa i modernizacja systemów odprowadzania wód opadowych i roztopowych do akwenów morskich. <p>Dotyczy zbiorników retencyjnych: Zbiorniki powyżej 10 mln m³</p> <p>Minimalna wartość projektu – 40 mln PLN</p> <p>Nie dotyczy projektów powstałych po podziale projektu Kompleksowe zabezpieczenie przeciwpowodziowe Żuław) Minimalna wartość projektu dotyczącego prac przygotowawczych – nie dotyczy</p>	<p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa – Schemat II Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi</p> <p>Zakres pomocy - obejmuje budowę urządzeń melioracji wodnych podstawowych dostosowanych do potrzeb ochrony przeciwpowodziowej, z uwzględnieniem urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, retencji wody i nawodnień użytków rolnych.</p> <p>Beneficjent - Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych</p>
53	Nadzwyczajne zagrożenia środowiska i monitoring jego stanu	<p>Zapobieganie i ograniczanie skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom ze środków EFRR – projekty do 4 mln PLN. Ww. ograniczenie kwotowe nie dotyczy projektów o znaczeniu regionalnym realizowanym przez jednostki Państwowej Straży Pożarnej oraz jednostki Policji.</p>	<p>PO Infrastruktura i Środowisko Zapobieganie i ograniczanie skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom.</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowanie i doskonalenie stanowisk do analizowania i prognozowania zagrożeń naturalnych i stwarzanych poważnymi awariami, w tym: wyposażenie w specjalistyczny sprzęt, • zakupy specjalistycznego sprzętu niezbędnego do skutecznego prowadzenia akcji ratowniczych oraz usuwania skutków zagrożeń naturalnych i poważnych awarii np. samochody ratownictwa chemicznego, ratownictwa ekologicznego, samochody ratowniczo - gaśnicze, pompy, łodzie, sprzęt zaplecza socjalnego dla ewakuowanych, nośniki kontenerów z innym sprzętem specjalistycznym, • wsparcie techniczne krajowego systemu reagowania kryzysowego oraz ratowniczo-gaśniczego w zakresie ratownictwa ekologicznego i chemicznego, • realizacja przedsięwzięć w zakresie metod i narzędzi do analizowania zagrożeń poważnymi awariami. <p>Minimalna wartość projektu - 4 mln PLN</p>	<p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy i wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych Projekty na obszarach leśnych dotkniętych klęską żywiołową bądź negatywnym oddziaływaniem czynników biotycznych (Schemat I) lub na obszarach leśnych nieuszkodzonych, na których istnieje zwiększone zagrożenie wystąpienia pożaru (obszary nadleśnictw zaliczone do I i II kategorii zagrożenia pożarowego - Schemat II)</p> <p>Beneficjent: Jednostki organizacyjne nie</p>

		Monitoring środowiskowy	<p>Monitoring środowiska:</p> <ul style="list-style-type: none"> wdrażanie nowych metod obserwacji i narzędzi wspomagających monitoring i ocenę stanu środowiska, wzmocnienie infrastruktury informacyjnej w zakresie diagnozy stanu wód na potrzeby zrównoważonego gospodarowania wodami, wzmocnienie systemu wytwarzania i udostępniania danych i informacji na potrzeby zarządzania jakością powietrza, wzmocnienie systemu wytwarzania i udostępniania danych i informacji na potrzeby zarządzania hałasem w środowisku, wzmocnienie systemu wytwarzania i udostępniania danych i informacji na potrzeby ochrony przed polami elektromagnetycznymi. <p>Minimalna wartość projektu - 4 mln PLN</p>	<p>posiadające osobowości prawnej - Nadleśnictwa Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe</p>
06 54	<p>Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska</p>	<p>Wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw w zakresie: systemów zarządzania środowiskowego racjonalizacji gospodarki zasobami i odpadami, gospodarki wodno – ściekowej, ochrony powietrza, gospodarowania odpadami przemysłowymi lub niebezpiecznymi, wdrażania najlepszych dostępnych technik.</p> <p>Wartość projektu poniżej 8 mln PLN</p> <p>W ramach RPO dopuszczalne jest wsparcie dla przetwórstwa produktów rolnych i obrotu tymi produktami, z zastrzeżeniem działalności określonych kodami PKD, wskazanych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. 2007 nr 200 poz. 1444, z późn. zm.)</p> <p>Wsparcie rozwoju istniejących mikroprzedsiębiorstw: - na obszarach nie objętych PROW – każda działalność - na obszarach objętych PROW – zakres działalności poza wymienionymi w projekcie rozporządzenia MRiRW.</p>	<p><u>PO Infrastruktura i Środowisko</u></p> <p>Wsparcie dla MŚP oraz dużych przedsiębiorstw w zakresie systemów zarządzania środowiskowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> publikacja materiałów promujących wprowadzenie systemów zarządzania środowiskowego; wykonanie audytu niezbędnego dla uzyskania certyfikatu/dokonania rejestracji; projekty dostosowawcze dla przedsiębiorstw, warunkujące uzyskanie certyfikatu; doradztwo związane z uzyskaniem certyfikatu/dokonaniem rejestracji. <p>W ramach PO IiŚ wspierane będą małe i średnie oraz duże przedsiębiorstwa. Brak ograniczeń kwotowych dla MŚP z regionów, w których nie występuje możliwość wsparcia projektów z zakresu systemów zarządzania środowiskowego (dotyczy województw: mazowieckiego, opolskiego, podkarpackiego, podlaskiego, świętokrzyskiego, warmińsko-mazurskiego, wielkopolskiego). Dla MŚP z pozostałych regionów minimalna wartość projektu – 8 mln PLN. Dla dużych przedsiębiorstw – bez ograniczeń kwotowych.</p> <p>Wsparcie dla MŚP oraz dużych przedsiębiorstw w zakresie: racjonalizacji gospodarki zasobami i odpadami:</p> <ul style="list-style-type: none"> zastępowanie surowców pierwotnych surowcami wtórnymi z odpadów; ograniczanie ilości wytwarzanych odpadów; ograniczanie zużycia surowców naturalnych, w tym wody oraz ograniczenia zużycia energii (z wyłączeniem produkcji energii w wysokosprawnej kogeneracji). <p>Dla małych i średnich przedsiębiorstw, minimalna wartość projektu – 8 mln PLN. Dla dużych przedsiębiorstw – bez ograniczeń kwotowych</p> <p>Wsparcie dla MŚP oraz dużych przedsiębiorstw w zakresie wdrażania najlepszych dostępnych technik (BAT):</p> <ul style="list-style-type: none"> zmiany technologii służące eliminowaniu szkodliwych oddziaływań i uciążliwości poprzez zapobieganie emisjom do środowiska; zmiany technologii służące zmniejszeniu zapotrzebowania na energię, wodę oraz surowce, ze szczególnym uwzględnieniem wtórnego wykorzystania ciepła odpadowego oraz eliminacji wytwarzania odpadów; zmiany technologii ukierunkowane na ograniczenie wielkości emisji niektórych substancji i energii do poziomu określonego w przepisach krajowych i wspólnotowych oraz w dokumentach referencyjnych BAT; inwestycje w urządzenia ograniczające emisje do środowiska (tzw. urządzenia „końca rury”), których zastosowanie jest niezbędne dla spełnienia zaostrzających się standardów emisyjnych lub granicznych wielkości emisji; 	<p><u>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich</u></p> <p>Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej:</p> <p>Zakres pomocy</p> <p>Modernizacja lub budowa zakładów przetwórstwa produktów rolnych lub infrastruktury handlu hurtowego produktami rolnymi</p> <p>Projekty, dotyczące przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rolnych objętych załącznikiem nr 1 do Traktatu Wspólnot Europejskich, w tym projekty dotyczące produkcji bioetanolu i czystego oleju roślinnego, z wyłączeniem produktów rybnych.</p> <p>Kwalifikują się przedsięwzięcia, z zakresu przetwórstwa, w których produkty rolne (załącznikowe) są na wejściu i wyjściu.</p> <p>Kryterium finansowe - maksymalna wysokość pomocy, przyznana w okresie realizacji PROW jednemu beneficjentowi, wynosi 20 mln PLN.</p> <p>Beneficjent - małe lub średnie przedsiębiorstwa lub przedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 750 pracowników, lub przedsiębiorstwa, których obroty nie przekraczają równowartości w zł 200 mln euro.</p> <p>Działanie – Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej</p> <p>Zakres pomocy</p> <p>Pomocy udziela się z tytułu inwestycji w zakresie:</p>

			<ul style="list-style-type: none"> • inwestycje w celu spełnienia wymogów pozwolenia zintegrowanego. <p>Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie gospodarki wodno-ściekowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • inwestycje mające na celu zmniejszenie zużycia wody oraz ilości substancji niebezpiecznych odprowadzanych wraz ze ściekami; • budowa lub modernizacja oczyszczalni lub podczyszczalni ścieków przemysłowych; <p>Dla małych i średnich przedsiębiorstw, minimalna wartość projektu – 8 mln PLN. Dla dużych przedsiębiorstw – bez ograniczeń kwotowych</p> <p>Wsparcie dla MŚP oraz dużych przedsiębiorstw w zakresie ochrony powietrza:</p> <ul style="list-style-type: none"> • inwestycje w zakresie ochrony powietrza i dostosowanie do istniejących instalacji do wymagań wynikających z dyrektywy 2001/80/WE • modernizacja lub rozbudowa obiektów systemów spalania paliw i systemów ciepłowniczych; • modernizacja urządzeń lub wyposażenie obiektów spalania paliw w urządzenia lub instalacje do ograniczenia emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych; • konwersja obiektów spalania paliw na rozwiązania przyjazne środowisku. <p>Wsparcie MŚP oraz dużych przedsiębiorstw w zakresie gospodarowania odpadami przemysłowymi lub niebezpiecznymi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. budowa, rozbudowa lub modernizacja instalacji do odzysku, w tym recyklingu lub unieszkodliwiania odpadów poużytkowych lub niebezpiecznych, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów, które mogą pełnić funkcje usługowe, zgodnie z krajowym i wojewódzkimi planami gospodarki odpadami, dla położonych w pobliżu jednostek gospodarczych, które nie mogą uniknąć wytwarzania podobnych typów odpadów; 2. budowa, rozbudowa lub modernizacja instalacji do przekształcania odpadów w celu ułatwienia magazynowania i transportu odpadów oraz przygotowania ich do odzysku lub unieszkodliwiania; 3. budowa, rozbudowa lub modernizacja instalacji do zbierania lub magazynowania odpadów, w szczególności odpadów niebezpiecznych. <p>Z pomocy wyłączone są przedsiębiorstwa wymienione w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1198/2006 z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rybackiego art. 35 ust. 3 pkt b oraz przedsiębiorstwa zajmujące się przetwórstwem ryb, które zatrudniają mniej niż 750 pracowników lub posiadają obrót niższy niż 200 mln euro.</p> <p>W PO IiŚ ze wsparcia zostały także wyłączone przedsiębiorstwa kwalifikujące się do wsparcia w ramach PROW tj. zatrudniające mniej niż 750 pracowników, lub przedsiębiorstwa, których obroty nie przekraczają równowartości 200 mln euro rocznie objętych rozporządzeniem Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW).</p> <p>Dla małych i średnich przedsiębiorstw, minimalna wartość projektu – 8 mln PLN. Dla dużych przedsiębiorstw – bez ograniczeń kwotowych.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa; 2) usług dla ludności; 3) sprzedaży hurtowej i detalicznej; 4) rzemiosła lub rękodzielnictwa 5) robót i usług budowlanych oraz instalacyjnych; 6) usług turystycznych oraz związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem; 7) usług transportowych 8) usług komunalnych; 9) przetwórstwa produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych; 10) magazynowania lub przechowywania towarów; 11) wytwarzania materiałów energetycznych z biomasy; 12) rachunkowości, doradztwa lub usług informatycznych <p>Lokalizacja Pomoc może być przyznana jeżeli: działalność, której dotyczy projekt, zarejestrowana jest w miejscowości należącej do</p> <ul style="list-style-type: none"> • gminy wiejskiej, albo • gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców, albo • gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys. <p>Kryterium to nie dotyczy projektów realizowanych w ramach Osi IV.</p> <p>Kryterium finansowe – maksymalna wysokość pomocy udzielona jednemu beneficjentowi w gospodarstwie rolnym, w okresie realizacji Programu, nie może przekroczyć 100 tys. PLN.</p> <p>Beneficjent – osoba fizyczna, członek gospodarstwa domowego w gospodarstwie rolnym, która jest ubezpieczona na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, jako rolnik, który uzyskał w drodze decyzji dopłaty bezpośrednie lub domownik lub małżonek rolnika</p> <p>Działanie – Tworzenie i rozwój</p>
--	--	--	--	--

				<p>mikroprzedsiębiorstw Zakres pomocy Pomocy udziela się z tytułu inwestycji w zakresie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa; 2) usług dla ludności; 3) sprzedaży hurtowej i detalicznej; 4) rzemiosła lub rękodzielnictwa 5) robót i usług budowlanych oraz instalacyjnych; 6) usług turystycznych oraz związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem; 7) usług transportowych 8) usług komunalnych; 9) przetwórstwa produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych; 10) magazynowania lub przechowywania towarów; 11) wytwarzania materiałów energetycznych z biomasy; 12) rachunkowości, doradztwa lub usług informatycznych <p>Lokalizacja Pomoc może być przyznana jeżeli: siedziba lub oddział lub miejsce zamieszkania przedsiębiorcy oraz, w przypadku projektów związanych z nieruchomością, miejsce położenia nieruchomości, znajdują się:</p> <p>a) w miejscowości należącej do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gminy wiejskiej, albo • gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców, albo • gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys. <p>Kryterium to dotyczy podmiotów innych niż grupy producentów rolnych, wstępnie uznanych grup producentów owoców i warzyw, uznanych organizacji producentów owoców i warzyw oraz podmiotów świadczących usługi dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa</p> <p>b) na obszarach wiejskich zgodnie z najszerszą definicją, tj. w miejscowości należącej do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gminy wiejskiej, albo • gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 20 tys. mieszkańców, albo
--	--	--	--	---

				<ul style="list-style-type: none"> • gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys. <p>Kryterium to dotyczy grup producentów rolnych, wstępnie uznanych grup producentów owoców i warzyw, uznanych organizacji producentów owoców i warzyw oraz podmiotów świadczących usługi dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa</p> <p>Kryterium finansowe - wysokość pomocy przyznanej na realizację projektu nie może przekroczyć:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 100 tys. zł – jeśli biznesplan przewiduje utworzenie co najmniej 1 i mniej niż 2 miejsc pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne i jest to uzasadnione zakresem rzeczowym operacji, 2) 200 tys. zł – jeśli ekonomiczny plan operacji przewiduje utworzenie co najmniej 2 i mniej niż 3 miejsc pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne i jest to uzasadnione jest zakresem rzeczowym operacji, 3) 300 tys. zł - jeśli ekonomiczny plan operacji przewiduje utworzenie co najmniej 3 miejsc pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne i jest to uzasadnione zakresem rzeczowym operacji. <p>Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi w okresie realizacji Programu nie może przekroczyć 300 tys. zł. W przypadku przetwórstwa produktów rolnych (objętych załącznikiem nr 1 do Traktatu Wspólnot Europejskich) lub jadalnych produktów leśnych, maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi, w okresie realizacji Programu, wynosi 100 tys. PLN.</p> <p>Beneficjent - osoba fizyczna lub osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, które prowadzą działalność jako mikroprzedsiębiorstw zatrudniające poniżej 10 osób, i mające obrót nieprzekraczający równowartości w zł 2 mln euro.</p>
				<p>Oś 4 LEADER Działanie 4.1 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju</p> <p>Zakres pomocy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej 2. Tworzenie i rozwój

mikroprzedsiębiorstw

3. małe projekty:

- inicjowania powstawania, rozwoju, przetwarzania, wprowadzenia na rynek oraz podnoszenia jakości produktów i usług bazujących na lokalnych zasobach, w tym naturalnych surowcach i produktach rolnych i leśnych oraz tradycyjnych sektorach gospodarki;
- inwestycji służących utrzymaniu i kultywowaniu tradycyjnych zawodów i rzemiosła oraz inwestycji służących wspieraniu twórczości lokalnej lub ludowej

Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/ z wyłączenie środków własnych jst i Funduszu Kościelnego, nie została zawarta z nim umowa w ramach RPO.

Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/ z wyłączenie środków własnych jst i Funduszu Kościelnego, nie została zawarta z nim umowa w ramach RPO.

Kryterium finansowe dla „małych projektów” – 25 tys. PLN na projekt.

Beneficjent małych projektów – osoba fizyczna zameldowana lub wykonująca działalność gospodarczą na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju, osoba prawna, jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną

- działająca na podstawie przepisów o stosunku państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, które posiadają siedzibę na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju lub prowadzącą działalność na tym obszarze lub
- utworzonym na podstawie przepisów ustawy, w tym fundacjom albo stowarzyszeniom, które posiadają siedzibę na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju lub prowadząca

działalność na tym obszarze

PO „Ryby”

Wsparcie będzie udzielane w zakresie:

- dostosowywania zakładów przetwórstwa rybnego do obowiązujących przepisów w zakresie ochrony środowiska z uwzględnieniem zmniejszenia negatywnego oddziaływania na środowisko;
- promocji produktów przetwórstwa rybnego pozyskanych przy pomocy metod mających pozytywny lub jak najmniej negatywny wpływ na środowisko;
- inwestycji w chowie i hodowli ryb służących rozwojowi produkcji ryb, utrzymaniu i poprawie rentowności prowadzenia działalności hodowlanej, przy jednoczesnym zachowaniu lub zwiększeniu środowiskowych walorów gospodarstw hodowlanych (ochrona siedlisk, różnorodności biologicznej).
- doradztwo i dotacje na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, tzw. „start-up” dla rybaków poniżej 40 roku życia, którzy nabywają po raz pierwszy częściowe lub całkowite prawo własności do statku rybackiego. Tego rodzaju pomoc („start-up”) z PO Ryby może być również udzielana małym i średnim przedsiębiorstwom (zgodnie z kryteriami art. 35) w sektorze przetwórstwa rybnego.

Pomoc finansowa przyznawana będzie wyłącznie dla przedsiębiorstw z kategorii MSP oraz przedsiębiorstw nieobjętych definicją zawartą w art. 3 lit. f), które zatrudniają mniej niż 750 pracowników lub posiadają obrót niższy niż 200 mln EUR.

Ponadto, inwestycje w zakresie dostosowania **dużych przedsiębiorstw** przetwórstwa rybnego do wymogów ochrony środowiska powinny być finansowane z PO IiŚ

Celem zapobiegania podwójnemu finansowaniu, beneficjenci będą zobowiązani składać oświadczenia o niefinansowaniu określonej inwestycji z innego programu operacyjnego. Wymóg w tym zakresie zostanie umieszczony w odpowiednich przepisach krajowych lub wytycznych do PO Ryby

<p>51 54</p>	<p>Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych</p>	<p>Kampanie promocyjne i informacyjne oraz imprezy masowe o charakterze regionalnym i lokalnym. Maksymalna wartość projektu – do 2 mln PLN</p> <p>Edukacja ekologiczna, w tym budowa centrów edukacji ekologicznej</p> <p>Maksymalna wartość projektu – do 400 tys. PLN</p> <p>Projekty z zakresu różnorodności gatunkowej, poniżej 400 tys. PLN</p> <p>Projekty z zakresu ochrony siedlisk – poniżej 400 tys. PLN</p>	<p>PO Infrastruktura i Środowisko</p> <ul style="list-style-type: none"> ogólnopolskie lub ponadregionalne działania edukacyjne, kampanie informacyjno-promocyjne, imprezy masowe oraz konkursy i festiwale ekologiczne, w tym: kampanie informacyjno-promocyjne, kampanie audiowizualne oraz programy edukacyjne dotyczące ochrony przyrody i wybranych aspektów ochrony środowiska prowadzone z udziałem środków masowego przekazu, społecznych organizacji ekologicznych, w tym badania opinii publicznej ex-ante i ex-post, ogólnopolskie i międzynarodowe imprezy masowe, których celem jest popularyzacja wiedzy o środowisku oraz kształtowanie proekologicznych postaw społecznych, ogólnopolskie i ponadregionalne konkursy i festiwale ekologiczne. ogólnopolskie lub ponadregionalne szkolenia oraz aktywna edukacja dla grup zawodowych wywierających największy wpływ na przyrodę; działania edukacyjne skierowane do społeczności lokalnych na obszarach chronionych Tworzenie partnerstw oraz moderowanie platform dialogu społecznego na rzecz ochrony środowiska. <p>Minimalna wartość projektów: - kampanie promocyjne oraz imprezy masowe – 2 mln PLN - pozostałe – 400 tys. PLN</p> <p>Ochrona gatunków ex situ, ochrona zasobów genowych oraz budowa centrów rehabilitacji zwierząt w tym::</p> <ul style="list-style-type: none"> ochrona ex situ gatunków o zagrożonych pulach genowych; realizacja programów ochrony puli genowej krajowych gatunków drzew leśnych, selekcji i testowania potomstwa budowa lub rozbudowa obiektów dla zwierząt i roślin w ogrodach zoologicznych lub w ogrodach botanicznych w ramach krajowych programów ochrony gatunków, budowa ośrodków rehabilitacji zwierząt <p>Minimalna wartość projektu - 400 tys. PLN</p> <p>Ochrona gatunków i siedlisk in situ w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> usuwanie i ograniczanie niekorzystnych wpływów inwazyjnych gatunków obcych; kształtowanie strefy ekotonów na granicy siedlisk leśnych i nieleśnych; usuwanie nalotu roślinności drzewiastej i krzewiastej na siedliskach nieleśnych; przywracanie właściwych stosunków wodnych siedlisk wodno-błotnych; wykup gruntów kluczowych dla ochrony przyrody i ich renaturalizacja planowanie działań ochronnych, ochrona i odbudowa zdegradowanych siedlisk lądowych i wodnych, w tym morskich zachowanie i poprawa różnorodności biologicznej na terenach nieurbanizowanych ochrona in situ i reintrodukcja gatunków chronionych <p>Minimalna wartość projektu - 400 tys. PLN</p> <p>Opracowanie planów ochrony</p> <ul style="list-style-type: none"> opracowanie dokumentacji niezbędnej do zarządzania obszarami specjalnej ochrony ptaków i specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000 i parków narodowych oraz innych obszarów chronionych opracowanie krajowych programów ochrony wybranych gatunków i siedlisk <p>Minimalna wartość projektu - 400 tys. PLN</p> <p>Budowa lub modernizacja małej infrastruktury służącej zabezpieczeniu obszarów chronionych przed nadmierną i niekontrolowaną presją turystów, w tym: budowa ścieżek dydaktycznych, ścieżek rowerowych, szlaków, parkingów, punktów widokowych, wież widokowych, zadaszeń.</p> <p>Minimalna wartość projektu - 400 tys. PLN</p>	<p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich Modernizacja gospodarstw rolnych:</p> <p>Zakres pomocy Inwestycje mające na celu poprawę wyników ekonomicznych lub <u>ochronę środowiska naturalnego</u>, poprawę higieny produkcji, zapewnienie odpowiednich warunków pracy lub warunków utrzymania zwierząt <u>w gospodarstwach rolnych</u> - inwestycje dotyczące działalności rolniczej, tj. produkcji roślinnej lub zwierzęcej, z wyłączeniem produkcji <u>leśnej i rybnej</u></p> <p>Kryterium finansowe - maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi i na jedno gospodarstwo rolne w ramach działania, w okresie realizacji PROW, nie może przekroczyć 300 tys PLN. Do realizacji mogą być przyjęte projekty, których wysokość kosztów kwalifikowalnych będzie wynosiła powyżej 20 tys. PLN. Ograniczenie to nie dotyczy projektów obejmujących wyłącznie wyposażenie gospodarstwa rolnego w urządzenia do składowania nawozów naturalnych lub projektów związanych z dostosowaniem do norm wspólnotowych.</p> <p>Beneficjent – osoba fizyczna, osoba prawna, spółka osobowa, prowadząca działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej.</p> <p>Działanie - Program rolnośrodowiskowy</p> <p>Zakres pomocy Schemat I - Płatności dla obszarów Natura 2000 oraz związanych z wdrożeniem Ramowej Dyrektywy Wodnej Wsparcie udzielane będzie rolnikom corocznie, na hektar trwałych użytków zielonych po wykonaniu określonego zestawu zadań zgodnie z wymogami danego wariantu w celu rekompensowania poniesionych kosztów i utraconych dochodów wynikających z niedogodności gospodarowania na obszarach Natura 2000 związanych z wdrażaniem dyrektyw 79/409/EWG i 92/43/EWG.</p> <p>Schemat Płatności dla obszarów Natura 2000 zostanie uruchomiony po sporządzeniu obowiązkowych wymogów</p>
-------------------------	---	--	--	---

	<p>Budowa małej infrastruktury turystycznej służącej zabezpieczeniu obszarów chronionych przed nadmierną i niekontrolowaną presją turystów, w tym: budowa ścieżek dydaktycznych, ścieżek rowerowych, szlaków, parkingów, punktów widokowych, wież widokowych, zadaszeń.</p> <p>Maksymalna wartość projektu - 400 tys. PLN</p> <p>Projekty budowy przejść dla zwierząt i likwidacja barier - poniżej 2 mln PLN</p> <p>Opracowanie planów ochrony przyrody.</p> <p>Maksymalna wartość projektu - 400 tys. PLN</p>	<p>Budowa centrum przetrzymywania gatunków CITES</p> <p>Minimalna wartość projektu - 400 tys. PLN</p> <p>Zwiększenie drożności korytarzy ekologicznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przywracanie drożności i funkcjonowania ekologicznych korytarzy lądowych w tym korytarzy umożliwiających funkcjonowanie sieci Natura 2000. • zniesienie lub ograniczenie barier dla przemieszczania się zwierząt, które tworzy istniejąca infrastruktura techniczna (za wyjątkiem przepławek dla ryb istotnych z punktu widzenia gospodarczego). <p>Minimalna wartość projektu - 400 tys.</p> <p>W przypadku przejść dla dużych i średnich ssaków, minimalna wartość projektu wynosi - 2 mln PLN.</p> <p>Projekty realizowane na obszarach rolniczych w ramach V priorytetu POIiŚ kwalifikują się projekty, które spełniają jeden z poniższych warunków: Wariant A: Wnioskodawca ze względu na niespełnienie kryteriów formalnych nie ma możliwości skorzystać z płatności rolno-środowiskowych; Wariant B: Dla obszaru, na którym będzie realizowany projekt nie przygotowano planu działalności rolno-środowiskowej i nie jest on objęty płatnościami w ramach pakietów rolno-środowiskowych PROW; Wariant C: Dla obszaru, na którym będzie realizowany projekt został przygotowany plan działalności rolno-środowiskowej i jest on objęty płatnościami w ramach pakietów rolno-środowiskowych PROW, jednak planowane w ramach projektu działania wykraczają poza zakres określony planie działalności rolno-środowiskowej.</p> <p>Projekty realizowane na obszarach wód śródlądowych i morskich oraz tych obszarów Natura 2000, które są bezpośrednio związane z działalnością połowową: W ramach V osi priorytetowej nie mogą być finansowane projekty, które kwalifikują się do dofinansowania w ramach Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nabrzeżnych obszarów rybackich 2007 – 2013”, w tym w szczególności projekty dotyczące budowy/przebudowy przepławek, likwidacji piętrzeń, budowy i instalacji sztucznych tarlisk i sztucznych raf oraz zarybianie węgorzem. Projekty ubiegające się o dofinansowanie mogą zawierać działania związane z budowa/przebudowa przepławek oraz likwidacja piętrzeń pod warunkiem, że są częścią kompleksowych działań dotyczących ochrony gatunków lub siedlisk (np. renaturyzacja cieków) i jednocześnie nie stanowią głównego elementu projektu. W przypadku obszarów Natura 2000 bezpośrednio związanych z działalnością połowową nie mogą być finansowane szkolenia i edukacja dla pracowników instytucji zarządzającej obszarem Natura 2000 oraz infrastruktura (w tym amortyzacja i sprzęt) niezbędna do wykonywania działań ochronnych dla instytucji zarządzającej obszarem Natura 2000.</p> <p>Opracowanie planów ochrony przyrody:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opracowanie planów ochrony dla obszarów specjalnej ochrony ptaków i specjalnych obszarów ochrony siedlisk; • opracowanie krajowych programów ochrony wybranych gatunków lub siedlisk przyrodniczych <p>Minimalna wartość projektu - 400 tys. PLN</p>	<p>dla rolnika w formie planów zarządzania lub w innej równoważnej formie. Do tego momentu Płatności dla obszarów Natura 2000 będą realizowane w ramach działania Programu rolnośrodowiskowego.</p> <p>Beneficjent: Rolnik</p> <p>Oś 4 LEADER Działanie 4.1 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju</p> <p>Zakres pomocy: Małe projekty: :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. podnoszenie świadomości społeczności lokalnej w tym przez organizację szkoleń i innych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i warsztatowym 2. zachowanie, odtworzenie, zabezpieczenie lub oznakowanie cennego lokalnego dziedzictwa krajobrazowego i przyrodniczego, w szczególności obszarów objętych poszczególnymi formami ochrony przyrody, w tym obszarów Natura 2000 <p>Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/ z wyłączenie środków własnych jst i Funduszu Kościelnego, nie została zawarta z nim umowa w ramach RPO.</p> <p>Kryterium finansowe dla „małych projektów” – 25 tys. PLN na projekt.</p> <p>Beneficjent małych projektów – osoba fizyczna zameldowana lub wykonująca działalność gospodarczą na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju, osoba prawna, jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną</p> <ul style="list-style-type: none"> • działająca na podstawie przepisów o stosunku państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, które posiadają siedzibę na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju lub prowadząca
--	--	---	--

				<p>działalność na tym obszarze lub</p> <ul style="list-style-type: none"> • utworzonym na podstawie przepisów ustawy, w tym fundacjom albo stowarzyszeniom, które posiadają siedzibę na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju lub prowadząca działalność na tym obszarze
				<p>PO „Ryby” Wsparcie finansowe na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. propagowanie zrównoważonej akwakultury zgodnej ze szczególnymi ograniczeniami związanymi z ochroną środowiska, wynikającymi z wyznaczenia obszarów ochrony należących do sieci Natura 2000,, <p>Beneficjenci: podmioty publiczne lub półpubliczne; organizacje handlowe i inne podmioty wyznaczone w tym celu przez instytucję zarządzającą, w tym organizacje pozarządowe.</p> <p>Celem zapobiegania podwójnemu finansowaniu, beneficjenci będą zobowiązani składać oświadczenia o niefinansowaniu określonej inwestycji z innego programu operacyjnego. Wymóg w tym zakresie zostanie umieszczony w odpowiednich przepisach krajowych lub wytycznych do PO Ryby</p>
33-43	Energetyka	<p>Budowa małych i średnich jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w skojarzeniu</p> <p>Maksymalna wartość projektu – 10 mln PLN</p> <p>Projekty dotyczące lokalnej i regionalnej infrastruktury przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej</p>	<p>PO Infrastruktura i Środowisko <u>Wytwarzanie energii:</u> Inwestycje w zakresie budowy lub przebudowy jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w skojarzeniu spełniających wymogi wysokosprawnej kogeneracji oraz budowa lub przebudowa jednostek wytwarzania ciepła w wyniku której jednostki te zostaną zamienione na jednostki wytwarzania w skojarzeniu spełniających wymogi wysokosprawnej kogeneracji. Minimalna wartość projektu – 10 mln PLN</p> <p><u>Dystrybucja energii:</u> Budowa (w miejsce istniejącej sieci) lub przebudowa sieci dystrybucyjnych średniego, niskiego i wysokiego napięcia mająca na celu ograniczenie strat sieciowych. Budowa (w miejsce istniejącej sieci) lub przebudowa sieci ciepłowniczych oraz węzłów cieplnych poprzez stosowanie energooszczędnych technologii i rozwiązań.</p>	

Budowa nowych oraz modernizacja istniejących sieci ciepłowniczych.

Maksymalna wartość projektu – 20 mln PLN

Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej.

Maksymalna wartość projektu – 10 mln PLN

Projekty dotyczące odnawialnych źródeł energii:

- budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej do produkcji i przesyłu energii odnawialnej,
- inwestycje wykorzystujące nowoczesne technologie oraz know how w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii,

Maksymalna wartość projektu – 20 mln PLN

Maksymalna wartość projektu dla inwestycji w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z biomasy lub biogazu – 10 mln PLN

Maksymalna wartość projektu dla inwestycji w zakresie budowy lub rozbudowy małych elektrowni wodnych – 10 mln PLN

Budowa i modernizacja sieci elektroenergetycznych umożliwiających przyłączenie jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych

Maksymalna wartość projektu – 20 mln PLN

Inwestycje związane z produkcją biopaliw nie będących produktami rolnymi.

Maksymalna wartość projektu 20 mln PLN

Projekty dotyczące lokalnej i regionalnej infrastruktury przesyłu i dystrybucji gazu ziemnego

Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej:

Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej wraz z wymianą wyposażenia tych obiektów na energooszczędne w zakresie listy wydatków kwalifikowanych w ramach działania.

Minimalna wartość projektu – 10 mln PLN

Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych:

Projekty dotyczące budowy lub zwiększenia mocy jednostek wytwarzania energii elektrycznej wykorzystujących energię wiatru, wody w małych elektrowniach wodnych do 10 MW, biogazu i biomasy, ciepła przy wykorzystaniu energii geotermalnej lub słonecznej. W tym wsparcie będzie obejmować przyłącza jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do najbliższej istniejącej sieci.

Minimalna wartość projektu – 20 mln PLN

Minimalna wartość projektu dla inwestycji dotyczących małych elektrowni wodnych do 10 MW oraz w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z biomasy lub biogazu – 10 mln PLN

Sieci ułatwiające odbiór energii ze źródeł odnawialnych:

Budowa oraz modernizacja sieci umożliwiających przyłączenie jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do Krajowego Systemu Energetycznego.

Minimalna wartość projektu – 20 mln PLN

Budowa instalacji do produkcji biokomponentów i biopaliw stanowiących samoistne paliwa, z wyłączeniem produkcji bioetanolu i czystego oleju roślinnego (tj. produktów rolniczych określonych w zał. I do TWE) oraz budowa zakładów produkujących urządzenia do wytwarzania biokomponentów i biopaliw w ww. typach jednostek.

Minimalna wartość projektu – 20 mln PLN

Systemy dystrybucji gazu ziemnego na terenach niezgazyfikowanych

Budowa sieci dystrybucji gazu ziemnego na terenach niezgazyfikowanych oraz modernizacja (przebudowa) istniejących sieci dystrybucji. Zakup lub budowa urządzeń i obiektów technicznych zapewniających prawidłową pracę systemów dystrybucyjnych gazu ziemnego i modernizacja istniejących sieci dystrybucji.

Minimalna wartość projektu – 8 mln PLN

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

Działanie: Podstawowe usługi dla ludności i gospodarki wiejskiej

Wytwarzanie lub dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych

Lokalizacja

Pomoc może być przyznana na: projekty realizowane w:

- miejscowościach należących do gminy wiejskiej, albo
- miejscowościach należących do gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców, albo
- miejscowościach gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys.

Projekty mogą obejmować jedną lub więcej miejscowości.

Kryterium finansowe - maksymalna wysokość pomocy na realizację projektów w jednej gminie, w okresie realizacji programu, w zakresie wytwarzania lub dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych nie może przekroczyć 3 mln PLN.

Beneficjent - gmina lub jednostka organizacyjna, dla której organizatorem jest j.s.t. wykonująca zadania określone w Zakresie pomocy

Zakres pomocy dla działania: Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej

Wytwarzanie produktów energetycznych z biomasy

Maksymalna wartość projektu – 8 mln PLN

Demarkacja z PROW w zakresie odnawialnych źródeł energii
(dotyczy tylko beneficjentów objętych PROW, czyli gmin lub jednostek organizacyjnych, dla której organizatorem jest j.s.t.):

- **na obszarach objętych interwencją PROW:**
  - projekty o wartości(kwocie) dofinansowania powyżej **3 mln PLN,**
  - projekty o wartości(kwocie) dofinansowania **poniżej 3 mln PLN** – tylko w przypadku gdy gmina nie może już korzystać ze wsparcia z PROW (np. gdy z PROW otrzymała wsparcie na 2,5 mln PLN, a kolejny projekt ma wartość przekraczającą pozostałą kwotę możliwą do wykorzystania w PROW)
- **na obszarach nie objętych PROW: bez wartości minimalnej.**

Lokalizacja

Pomoc może być przyznana jeżeli: działalność, której dotyczy projekt, zarejestrowana jest w miejscowości należącej do

- gminy wiejskiej, albo
- gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców, (w przypadku projektów realizowanych w ramach Osi IV LEADER – powyżej 20 tys. mieszkańców) albo
- gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys.

Kryterium finansowe – maksymalna wysokość pomocy udzielona jednemu beneficjentowi w gospodarstwie rolnym, w okresie realizacji Programu, nie może przekroczyć 100 tys. PLN.

Beneficjent - osoba fizyczna, członek gospodarstwa domowego w gospodarstwie rolnym, która jest ubezpieczona na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, jako rolnik, który uzyskał w drodze decyzji dopłaty bezpośrednie lub domownik lub małżonek rolnika.

Zakres pomocy dla działania Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw

Wytwarzanie produktów energetycznych z biomasy

Lokalizacja

Pomoc może być przyznana jeżeli: siedziba lub oddział lub miejsce zamieszkania przedsiębiorcy oraz, w przypadku projektów związanych z nieruchomością, miejsce położenia nieruchomości, znajdują się:

a) w miejscowości należącej do:

- gminy wiejskiej, albo
- gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców, albo
- gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys.

Kryterium to dotyczy podmiotów innych niż grupy producentów rolnych, wstępnie uznanych grup producentów owoców i warzyw, uznanych organizacji producentów owoców i warzyw oraz podmiotów

				<p>świadczących usługi dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa.</p> <p>b) na obszarach wiejskich zgodnie z najszerszą definicją, tj. w miejscowości należącej do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gminy wiejskiej, albo • gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 20 tys. mieszkańców, albo • gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys. <p>Kryterium to dotyczy grup producentów rolnych, wstępnie uznanych grup producentów owoców i warzyw, uznanych organizacji producentów owoców i warzyw oraz podmiotów świadczących usługi dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa</p> <p>Kryterium finansowe – wysokość pomocy przyznanej na realizację projektu nie może przekroczyć:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 100 tys. PLN – jeśli biznesplan przewiduje utworzenie od 1 do 2 miejsc pracy (w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne), co uzasadnione jest zakresem rzeczowym projektu; 2) 200 tys. PLN – jeśli biznesplan przewiduje utworzenie powyżej 2 i mniej niż 5 miejsc pracy (w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne), co uzasadnione jest zakresem rzeczowym projektu; 3) 300 tys. PLN – jeśli biznesplan przewiduje utworzenie co najmniej 5 miejsc pracy (w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne), co uzasadnione jest zakresem rzeczowym projektu. <p>Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi w okresie realizacji Programu nie może przekroczyć 300 tys. PLN.</p> <p>W przypadku przetwórstwa produktów rolnych (objętych załącznikiem nr 1 do Traktatu Wspólnot Europejskich) lub jadalnych produktów leśnych, maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi, w okresie realizacji Programu, wynosi 100 tys. PLN.</p> <p>Beneficjent - osoba fizyczna lub osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, które prowadzą działalność jako mikroprzedsiębiorstw zatrudniające poniżej</p>
--	--	--	--	--

				<p>10 osób, i mające obrót nieprzekraczający równowartości w zł 2 mln euro.</p> <p>Oś 4 LEADER Działanie 4.1 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju</p> <p>Zakres pomocy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej 2. Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw 3. Małe projekty – wykorzystanie energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w celu poprawy warunków prowadzenia działalności kulturalnej i gospodarczej <p>Kryterium finansowe dla „małych projektów” – 25 tys. PLN na projekt.</p> <p>Beneficjent małych projektów – osoba fizyczna zameldowana lub wykonująca działalność gospodarczą na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju, osoba prawna, jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną</p> <ul style="list-style-type: none"> • działająca na podstawie przepisów o stosunku państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, które posiadają siedzibę na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju lub prowadzącą działalność na tym obszarze lub • utworzonym na podstawie przepisów ustawy, w tym fundacjom albo stowarzyszeniom, które posiadają siedzibę na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju lub prowadzącą działalność na tym obszarze
01 02 03 04 07 62	B+R	<p><u>PO Kapitał Ludzki (regionalny)</u> Regionalne kadry gospodarki</p> <ul style="list-style-type: none"> • wsparcie tworzenia i rozwijania sieci współpracy i wymiany informacji między naukowcami a przedsiębiorcami, w zakresie innowacji i transferu technologii, w szczególności poprzez kampanie informacyjne i inne działania służące kojarzeniu partnerów i promocji transferu wiedzy i innowacji oraz rozwój systemów komunikowania się i wymiany informacji, 	<p><u>PO Kapitał Ludzki (centralny)</u> Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących (projekty systemowe):</p> <ul style="list-style-type: none"> • ogólnopolskie projekty o charakterze badawczym, informacyjnym, promocyjnym i upowszechniającym B+R oraz promocja postaw innowacyjnych i przedsiębiorczych, • promowanie i upowszechnianie mobilności międzysektorowej o charakterze ponadregionalnym, • ogólnopolskie projekty promocyjne i informacyjne służące rozwojowi współpracy między instytucjami działającymi na rzecz innowacyjności i przedsiębiorcami oraz 	

- stypendia naukowe dla doktorantów kształcących się na kierunkach uznanych za szczególnie istotne z punktu widzenia rozwoju regionu (określonych w Regionalnej Strategii Innowacji),
- staże i szkolenia praktyczne pracowników przedsiębiorstw – w jednostkach naukowych oraz pracowników naukowych – w przedsiębiorstwach,
- promowanie idei przedsiębiorczości akademickiej,
- szkolenia i doradztwo dla pracowników uczelni i jednostek naukowych, doktorantów, absolwentów uczelni i studentów zamierzających założyć firmę typu spin-off/spin-out.

W RPO nie przewiduje się projektów dotyczących realizacji stypendiów dla doktorantów oraz wymiany i staży pracowników przedsiębiorstw i pracowników naukowych.

PO Kapitał Ludzki (regionalny)

Rozwój (tworzenie/aktualizacja) Regionalnych Strategii Innowacji (RSI) poprzez:

- studia, analizy, ekspertyzy,
- wsparcie szkoleniowo-doradcze dla podmiotów odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie RSI,
- tworzenie i rozbudowa systemów monitorowania RSI

RPO - nie przewiduje się projektów dotyczących rozwoju RSI.

RPO – przewiduje się projekty związane z zatrudnieniem młodych pracowników naukowych w przedsiębiorstwach.

Wsparcie dla projektów celowych

Maksymalna wartość części badawczej projektu – 3 mln PLN.

Infrastruktura sfery B+R

Investycje o wartości projektu do 4 mln PLN.

Dopuszczalne inwestycje o wartości projektu powyżej 4 mln PLN jeśli:

- 1) są na liście projektów indywidualnych RPO albo
- 2) są prowadzone w województwach, w których zaplanowano instrument analogiczny do działania 2.1 PO IG, tj. dolnośląskim,

między samymi przedsiębiorcami.

PO Kapitał Ludzki (centralny)

Szkolnictwo wyższe i nauka

Podnoszenie kwalifikacji kadr B+R w zakresie zarządzania badaniami oraz komercjalizacji wyników prac B+R

PO Innowacyjna Gospodarka

Oś priorytetowa 1. *Badania i rozwój nowoczesnych technologii*

Działanie 1.2. *Wzmocnienie potencjału kadrowego nauki*

- Projekty aplikacyjne realizowane przez studentów i doktorantów w dziedzinach priorytetowych dla rozwoju gospodarki

PO – wsparcie będzie udzielane tylko na udział w realizacji danego projektu badawczego (wraz ze stypendiami dla osób realizujących projekt)

- Projekty, w których uczestniczą studenci i doktoranci, zgodnie z priorytetami wskazanymi w PO IG, realizowane w najlepszych zespołach badawczych w Polsce

PO – wsparcie będzie udzielane tylko na udział w realizacji danego projektu badawczego (wraz ze stypendiami dla osób realizujących projekt)

Wsparcie dla projektów celowych

Działanie 1.4 Wsparcie projektów celowych – minimalna wartość projektu 3 mln PLN.

Oś priorytetowa 2. *Infrastruktura sfery B+R*

Rozwój infrastruktury ośrodków naukowych o wysokim potencjale, specjalistycznych laboratoriów badawczych oraz projektów realizowanych w zakresie Polskiej Mapy Drogowej w dziedzinie Dużych Obiektów Infrastruktury Badawczej, w tym ściśle współpracujących z przedsiębiorcami (laboratoria świadczące specjalistyczne usługi badawcze, Centra Zaawansowanych Technologii i inne) oraz działających na bazie sieci naukowych (m.in. Centrów Doskonałości).

PO – dla inwestycji o wartości 4 mln PLN i wyższej. Z wyłączeniem projektów wpisanych na listę projektów indywidualnych w PO LiŚ, RPO i PO RPW oraz województw, w których zaplanowano instrument analogiczny do działania 2.1 PO IG (minimalna wartość projektu finansowanego ze środków PO IG w tych województwach wynosi 20 mln PLN).

Weryfikacja – na podstawie oświadczeń składanych przez wnioskodawców – czy projekt nie jest przedmiotem dofinansowania ze środków RPO.

kujawsko-pomorskim, lubelskim, lubuskim, łódzkim, opolskim, śląskim, świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim, jednak nie wyższej niż 20 mln PLN.

W przypadku wniosków o dofinansowanie składanych do RPO z ww. województw, konieczna weryfikacja – na podstawie oświadczeń składanych przez wnioskodawców – czy projekt nie jest przedmiotem dofinansowania ze środków działania 2.1 PO IG, jak również ze środków działania 1.3 Wspieranie innowacji PO RPW.

Inwestycje o wartości projektu **do 4 mln PLN**. Inwestycje o wartości projektu **powyżej 4 mln PLN** jeśli są na liście projektów indywidualnych RPO

Inwestycje o charakterze regionalnym związane z tworzeniem infrastruktury informatycznej nauki.

Analogiczne rozwiązanie jak w przypadku projektów celowych

Wsparcie projektu inwestycyjnego związanego z nabyciem środków trwałych niezbędnych do prowadzenia prac B+R - wartość projektu do 400 tys. PLN.

Dopuszczalne inwestycje o wartości projektu równej i wyższej niż 400 tys PLN, jednak niższej niż 2 mln PLN, jeśli są prowadzone w województwach, w których zaplanowano instrument analogiczny do działania 4.2 PO IG, tj. dolnośląskim, lubelskim, łódzkim, opolskim, podkarpackim, podlaskim i wielkopolskim i kujawsko-pomorskim.

W przypadku wniosków o dofinansowanie składanych do RPO z ww. województw, konieczna weryfikacja – na podstawie oświadczeń składanych przez wnioskodawców – czy projekt nie

2.1.2. Rozwój infrastruktury w specjalistycznych laboratoriach, w tym działających na bazie sieci naukowych (m.in. CD)

PO – dla inwestycji o wartości 4 mln PLN i wyższej. Z wyłączeniem projektów wpisanych na listę projektów indywidualnych w PO IIŚ, RPO i PO RPW

Działanie 2.3. *Inwestycje związane z rozwojem infrastruktury informatycznej nauki*

Działanie 2.3.1.- Projekty w zakresie rozwoju infrastruktury informatycznej nauki - realizacja projektów o charakterze ponadregionalnym i krajowym finansowana będzie z PO IG.

Działanie 2.3.2. Projekty w zakresie rozwoju zasobów informacyjnych nauki w postaci cyfrowej – realizacja projektów tylko w ramach PO IG.

Działanie 2.3.3.– Projekty w zakresie rozwoju zaawansowanych aplikacji i usług teleinformatycznych - realizacja projektów o charakterze ponadregionalnym i krajowym finansowana będzie z PO IG.

Oś priorytetowa 4. *Inwestycje w innowacyjne przedsiębiorstwa*

Działanie 4.1 *Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R* – wyłącznie dla projektów, które uzyskały wsparcie na badania w ramach działania 1.4 PO IG (w ramach którego będą wspierane prace B+R prowadzone przez przedsiębiorców samodzielnie lub we współpracy z jednostkami naukowymi lub na zlecenie przedsiębiorców przez jednostki naukowe), oraz będących drugim etapem przedsięwzięcia pod nazwą Inicjatywa Technologiczna – wg schematu zgodnego z działaniami 1.4 i 4.1

Działanie 4.2 Stymulowanie działalności B+R przedsiębiorstw oraz wsparcie w zakresie wzornictwa przemysłowego.

Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu inwestycyjnego związanego z nabyciem środków trwałych niezbędnych do prowadzenia prac B+R wynosi 400 tys. PLN dla projektów realizowanych w województwach, w których nie przewidziano wsparcia analogicznego dla działania 4.2. W województwach, w których zaplanowano instrument analogiczny do działania 4.2 PO IG minimalna wartość projektu finansowanego ze środków PO IG wynosi 2 mln PLN.

Wartość projektu realizowanego w działaniu 4.2 nie przekracza 10 mln PLN.

Weryfikacja – na podstawie oświadczeń składanych przez wnioskodawców – czy projekt nie jest przedmiotem dofinansowania ze środków RPO.

PO Rozwój Polski Wschodniej

Infrastruktura zaplecza B+R w jednostkach naukowych, wyższych uczelniach, przedsiębiorstwach, jst, organizacjach pozarządowych. Budowa i rozbudowa parków przemysłowych i technologicznych, inkubatorów min. technologicznych, centrów doskonałości, centrów transferu technologii, ośrodków innowacji itp.

Tworzenie infrastruktury zaplecza badawczo-rozwojowego w przedsiębiorstwach wraz z zatrudnieniem wykwalifikowanej kadry.

Minimalna wartość projektu 12 mln PLN

Projekty zidentyfikowane na liście projektów indywidualnych PO RPW oraz projekty konkursowe.

Wspieranie sieci współpracy dotyczącej innowacyjnej działalności gospodarczej poprzez tworzenie i rozwój sieci współpracy i inicjatyw klastrowych.

W przypadku projektów zgłoszonych do realizacji w obszarze „tworzenie i rozwój klastrów”, wymagane jest oświadczenie beneficjenta o braku finansowania projektu z

		jest przedmiotem dofinansowania ze środków działania 4. PO IG.	<p><u>innych źródeł.</u></p> <p>Minimalna wartość projektu wynosi - 2 mln PLN.</p>	
05 08 09 14 57	Polska gospodarka na rynku międzynarodowym	<p>W ramach RPO planowane są przedsięwzięcia komplementarne z zakresu promocji regionalnej i lokalnej gospodarki w kraju i za granicą.</p> <p>W ramach RPO wspierane będą działania obejmujące np. udział przedsiębiorców w targach, wystawach, misjach gospodarczych.</p> <p>W ramach RPO – wsparcie prac studyjno–konceptyjnych dotyczących tworzenia terenów inwestycyjnych oraz uzbrojenie terenów inwestycyjnych – w odniesieniu do terenów o powierzchni poniżej 15 ha.</p> <p>Dopuszczalne wsparcie projektów z zakresu uzbrojenia terenów inwestycyjnych dla terenów o powierzchni powyżej 15 ha, jeśli:</p> <ul style="list-style-type: none"> - są realizowane w województwach, w których zaplanowano nabory projektów polegające na uzbrojeniu terenów pod inwestycje: kujawsko-pomorskie, lubuskie, małopolskie, podkarpackie, podlaskie, śląskie, zachodniopomorskie (w zakresie zadania „Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej terenów postoczniovych (Szczecin), mazowieckie lub - są na liście projektów indywidualnych RPO. <p>W przypadku wniosków o dofinansowanie pochodzących z ww. województw, konieczna weryfikacja – na podstawie oświadczeń składanych przez wnioskodawców – czy w ramach projektu te same koszty kwalifikowane nie są przedmiotem dofinansowania ze środków poddziałania 6.2.2 PO IG, jak również ze środków działania I.3 Wspieranie innowacji PO RPW.</p> <p>Propozycja komplementarnego działania w ramach RPO – wsparcie działań w zakresie promocji walorów turystycznych danego regionu.</p> <p>W ramach RPO możliwe jest wsparcie komplementarnego działania dotyczącego promocji marki regionów.</p>	<p><u>PO Innowacyjna Gospodarka</u></p> <p>Oś priorytetowa 6. <i>Polska gospodarka na rynku międzynarodowym</i></p> <p>Działanie 6.1. <i>Paszport do eksportu</i>, obejmuje kompleksowy pakiet usług dla MSP planujących rozpoczęcie bądź poszerzenie działalności eksportowej lub sprzedaży na JRE.</p> <p>Działanie 6.2. <i>Rozwój sieci centrów obsługi inwestorów oraz powstawanie nowych terenów inwestycyjnych</i></p> <p>Poddziałanie 6.2.1. Wsparcie dla sieci centrów obsługi inwestora - realizowane tylko na poziomie krajowym.</p> <p>Poddziałanie 6.2.2. Wsparcie działań studyjno-konceptyjnych w ramach przygotowania terenów inwestycyjnych dla projektów inwestycyjnych „od podstaw” - wspieranie prac studyjno-konceptyjnych w ramach przygotowania terenów inwestycyjnych dla projektów „od podstaw” wraz z uzbrojeniem terenów o powierzchni co najmniej 15 ha (nie dotyczy terenów przygotowywanych w ramach PO RPW).</p> <p>Wsparcie projektów dotyczących uzbrojenia terenów inwestycyjnych jest dopuszczalne w województwach, w których w ramach RPO nie zaplanowano naborów projektów polegających na uzbrojeniu terenów pod inwestycje oraz w województwie zachodniopomorskim w zakresie wykraczającym poza zadanie „Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej terenów postoczniovych (Szczecin).</p> <p>W przypadku wniosków o dofinansowanie pochodzących z takich województw, konieczna weryfikacja – na podstawie oświadczeń składanych przez wnioskodawców – czy w ramach projektu te same koszty kwalifikowane nie są przedmiotem dofinansowania ze środków RPO.</p> <p><u>PO Rozwój Polski Wschodniej</u></p> <p>Przygotowanie obszarów produkcyjnych oraz strefy nowoczesnych usług i produkcji – kompleksowe przygotowanie terenu pod inwestycje.</p> <p>Minimalna wartość projektu 4 mln PLN</p> <p>Projekty zidentyfikowane na liście projektów indywidualnych PO RPW oraz projekty konkursowe.</p> <p>Projekty mające na celu stworzenie sieci współpracy centrów obsługi inwestorów (COI), w których uczestniczą COI reprezentujące wszystkie województwa Polski Wschodniej.</p> <p>Minimalna wartość projektu - 2 mln PLN.</p> <p>Kompleksowy projekt indywidualny w zakresie promocji gospodarczej Polski Wschodniej mający na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • promowanie Polski Wschodniej jako „Eastern European Gateway”, • przyciągnięcie inwestorów, w tym zwiększenie napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do makroregionu oraz zainteresowanie polskich firm inwestycjami w Polsce Wschodniej, 	<p><u>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich</u></p> <p>„Działania informacyjne i promocyjne” realizowane na całym rynku wspólnotowym przez grupy producentów skupiające podmioty, które aktywnie uczestniczą w systemach jakości żywności w odniesieniu do określonych produktów lub sposobu produkcji co musi być potwierdzone przedstawieniem dokumentów potwierdzających, że grupa producentów, osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej skupione w tej grupie producentów wytwarzają lub produkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej produkty, których dotyczy działanie.</p> <p>Grupa pochodzi z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i działa na podstawie stosownej umowy lub innego właściwego dokumentu określającego jej strukturę, cel i sposób działania.</p> <p>Za grupę producentów nie uznaje się organizacji branżowych i międzybranżowych reprezentujących jeden lub więcej sektorów.</p> <p>Systemy kwalifikujące się do pomocy w ramach mechanizmu jakości.</p> <p>Systemy wspólnotowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) System Chronionych Nazw Pochodzenia i Chronionych Oznaczeń Geograficznych w rozumieniu rozporządzenia Rady (EWG) nr 510/2006 z dnia 20 marca 2006 r. w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia produktów rolnych i środków spożywczych; b) System Gwarantowanych Tradycyjnych Specjalności w rozumieniu rozporządzenia Rady (EWG) nr 509/2006 z dnia 20 marca 2006 r. w sprawie produktów rolnych i środków spożywczych będących gwarantowanymi tradycyjnymi specjalnościami; c) produkty rolnictwa ekologicznego w rozumieniu rozporządzenia Rady

			<ul style="list-style-type: none"> • pobudzenie eksportu produktów i usług z Polski Wschodniej, • rozwój turystyki biznesowej w makroregionie, • poprawa wizerunku Polski Wschodniej. <p>Promocja wizerunkowa Polski Wschodniej polega na przeprowadzeniu kampanii promocyjnej opartej na wykonanej analizie gospodarczej makroregionu i strategii komunikacji marketingowej, dystrybucji materiałów informacyjnych i promocyjnych, organizacji konferencji, seminariów.</p> <p>Promocja bezpośrednia w ramach projektu to przygotowanie i organizacja przez beneficjenta misji gospodarczych, targów, wystaw, wyjazdów studyjnych dla przedsiębiorców i przedstawicieli jst Polski Wschodniej. W ramach projektu stworzony został również gospodarczy portal internetowy zawierający m.in. bazę ofert inwestycyjnych.</p>	<p>(EWG) nr 2092/91 z dnia 24 czerwca 1991 r. w sprawie produkcji ekologicznej produktów rolnych oraz znakowania produktów rolnych i środków spożywczych.</p> <p>Systemy krajowe:</p> <p>a) Integrowana produkcja (IP) w rozumieniu ustawy o ochronie roślin z dnia 18 grudnia 2003 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 11, poz. 94 z późn. zm.);</p> <p>Inne krajowe systemy jakości żywności określone w legislacji krajowej.</p> <p>Oś 4 LEADER Działanie 4.1 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju</p> <p>Zakres pomocy: Małe projekty:</p> <p>a) organizacja imprez kulturalnych, rekreacyjnych lub sportowych;</p> <p>b) rozwijanie aktywności społeczności lokalnej, w tym przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • promocję lokalnej twórczości kulturalnej z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa, w tym kulturalnego, historycznego lub przyrodniczego • kultywowanie miejscowych tradycji, obrzędów zwyczajów, • kultywowanie języka regionalnego i gwary, • kultywowanie tradycyjnych zawodów i rzemiosła <p>c) inicjowanie powstawania, przetwarzania lub wprowadzania na rynek produktów i usług opartych na lokalnych zasobach, tradycyjnych sektorach gospodarki lub lokalnym dziedzictwie, w tym kulturowym, historycznym lub przyrodniczym, albo podnoszenie jakości produktów</p>
			<p><u>PO Innowacyjna Gospodarka</u> Działanie 6.3. <i>Promocja turystycznych walorów Polski</i> Realizacja działania będzie odbywała się na poziomie krajowym, wsparcie projektów w zakresie rozwoju i promocji konkurencyjnych produktów turystycznych o znaczeniu ponadregionalnym.</p> <p>Działanie 6.5. <i>Rozwój systemu wsparcia polskiej gospodarki na rynku międzynarodowym</i> Realizacja działania ma na celu poprawę wizerunku polskiej gospodarki wśród partnerów międzynarodowych oraz dostępu do informacji o rynkach zagranicznych dla przedsiębiorstw działających w Polsce poprzez budowę internetowego systemu obsługi przedsiębiorców oraz wspieranie inicjatyw istotnych dla promocji polskiej gospodarki. Ze względu na charakter działania ustalono, że jego realizacja będzie odbywała się na poziomie krajowym.</p> <p><u>PO Rozwój Polski Wschodniej</u> Kompleksowy projekt indywidualny w zakresie promocji turystycznej Polski Wschodniej składający się z dwóch komponentów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • studium uwarunkowań atrakcyjności turystycznej Polski Wschodniej, w tym analiza segmentów turystyki oraz typów turystów odgrywających kluczową rolę w regionalnych gospodarkach makroregionu; • promocja Polski Wschodniej jako miejsca aktywnego wypoczynku oraz atrakcyjnego miejsca do pracy i zamieszkania. 	<p>Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsiębiorstwo wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/ z wyłączenie środków własnych jst i Funduszu Kościelnego, nie została zawarta z nim umowa w ramach RPO.</p> <p>Kryterium finansowe dla „małych projektów” – 25 tys. PLN na projekt.</p>

			<p>Inwestycje infrastrukturalne związane z budową, rozbudową i wyposażeniem obiektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> wystawienniczych i targowych, kongresowych i konferencyjnych (również na terenie miast powiatowych), <p>umożliwiających organizację imprez o charakterze ponadregionalnym i międzynarodowym.</p> <p>Wsparcie nie będzie kierowane na rzecz obiektów hotelowych, sportowo- rekreacyjnych czy gastronomicznych.</p> <p>Minimalna wartość projektu – 20 mln PLN.</p> <p>Projekty zidentyfikowane na liście projektów indywidualnych PO RPW.</p>	<p>Beneficjent małych projektów – osoba fizyczna zameldowana lub wykonująca działalność gospodarczą na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju, osoba prawna, jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną</p> <p>a) działająca na podstawie przepisów o stosunku państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, które posiadają siedzibę na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju lub prowadzącą działalność na tym obszarze lub</p> <p>b) utworzonym na podstawie przepisów ustawy, w tym fundacjom albo stowarzyszeniom, które posiadają siedzibę na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju lub prowadzącą działalność na tym obszarze</p> <p>Działanie 4.2 Wdrażanie projektów współpracy</p> <p>Zakres pomocy: Pomoc jest przyznawana na realizację projektów współpracy między regionalnej i międzynarodowej, zawartych w lokalnej strategii rozwoju lub nieuwzględnionych w lokalnej strategii rozwoju ale zgodnych z celami lokalnej strategii rozwoju.</p> <p>Beneficjent: Lokalna grupa działania</p> <p>Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/ z wyłączenie środków własnych jst i Funduszu Kościelnego, nie została zawarta z nim umowa w ramach RPO.</p> <p>Działanie 4.3 Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja, w ramach operacji o charakterze informacyjno-promocyjnym.</p> <p>Beneficjent: Lokalna grupa działania</p> <p>Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/ z wyłączenie środków własnych jst i Funduszu Kościelnego, nie została zawarta z nim umowa w ramach RPO.</p>
--	--	--	--	---

<p>05 07 08 09</p>	<p>Innowacje, Przedsiębiorczość, Mikroprzedsiębiorstwa Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorst</p>	<p>W RPO wsparcie na tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw / start-upów</p> <p>Dopuszcza się także następujący scenariusz: O dofinansowanie ubiega się beneficjent – osoba fizyczna, która składa wniosek aplikacyjny, którego przedmiotem jest inwestycja w nowopowstałą firmę. W przypadku zakwalifikowania wniosku o dofinansowanie, podpisanie umowy o dofinansowanie może nastąpić pod warunkiem założenia firmy (rozpoczęcia działalności gospodarczej) przez beneficjenta.</p> <p><u>Demarkacja z PROW:</u> W RPO wsparcie dla mikroprzedsiębiorstw: a) wsparcie poza obszarami wiejskimi zdefiniowanymi w PROW - bez minimalnej wielkości wsparcia, każda działalność, b) wsparcie na obszarach wiejskich zdefiniowanych w PROW 2007-2013 w zakresie działalności wykraczającym poza zakres PKD w rozporządzeniu MRiRW – bez minimalnej wielkości wsparcia, c) wsparcie na obszarach wiejskich, zdefiniowanych w PROW 2007-2013, dla projektów o wartości (kwocie) dofinansowania powyżej 300 tys. PLN.</p> <p><u>Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/nie została zawarta z nim umowa w ramach PROW.</u></p> <p>Z wyłączeniem osób podlegających ubezpieczeniu w KRUS.</p> <p><u>PO Kapitał Ludzki (regionalny)</u> Wspieranie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia (w tym doradztwo i dotacje na <u>rozpoczęcie</u> własnej działalności gospodarczej). W ramach PO KL środki finansowe są udzielane na rozpoczęcie działalności gospodarczej (<i>start-up</i>) w każdym sektorze gospodarki z uwzględnieniem celu restrukturyzacji obszarów wiejskich związanych z koniecznością promowania reorientacji zawodowej osób odchodzących z rolnictwa. Z wsparcia z EFS w tym zakresie wyłączone są jednak osoby, które otrzymały już wsparcie inwestycyjne z EFRROW lub EFR. EFS w ramach PO KL nie będzie również udzielał wsparcia finansowego związanego z zakładaniem działalności gospodarczej w sektorze rolnictwa.</p> <p>W celu uniknięcia podwójnego finansowania wsparcie inwestycyjne w ramach EFRROW (PROW) i EFRR (RPO) nie będzie mogło być udzielone przed upływem ustalonego okresu karencji (1 rok) podmiotom, które rozpoczęły działalność gospodarczą uzyskując wsparcie EFS.¹</p> <p><u>Doradztwo dla przedsiębiorstw:</u> PO KL – Doradztwo dla mikro-, małych i średnich</p>		<p><u>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich</u> Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw Pomocy udziela się podmiotom z tytułu inwestycji związanych z tworzeniem lub rozwojem mikroprzedsiębiorstw działających w zakresie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa; 2) usług dla ludności; 3) sprzedaży hurtowej i detalicznej; 4) rzemiosła lub rękodzielnictwa 5) robót i usług budowlanych oraz instalacyjnych; 6) usług turystycznych oraz związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem; 7) usług transportowych 8) usług komunalnych; 9) przetwórstwa produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych; 10) magazynowania lub przechowywania towarów; 11) wytwarzania materiałów energetycznych z biomasy; 12) rachunkowości, doradztwa lub usług informatycznych <p>Działalność określona PKD</p> <p>Lokalizacja Pomoc może być przyznana jeżeli: siedziba lub oddział lub miejsce zamieszkania przedsiębiorcy oraz, w przypadku projektów związanych z nieruchomością, miejsce położenia nieruchomości, znajdują się: a) w miejscowości należącej do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gminy wiejskiej, albo • gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców, albo • gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys. <p>Kryterium to dotyczy podmiotów innych niż grupy producentów rolnych, wstępnie uznanych grup producentów owoców i warzyw, uznanych organizacji producentów owoców i warzyw oraz podmiotów świadczących usługi dla</p>
--------------------------------	---	--	--	---

¹ Uwaga: powyższy warunek dotyczy projektów realizowanych w ramach programów (PROW, RPO, POKL) w perspektywie 2007-2013

¹ **UWAGA:** powyższy warunek dotyczy projektów realizowanych w ramach programów (PROW, RPO, POKL) w perspektywie 2007-2013

przedsiębiorstw, w szczególności w zakresie ekonomii, finansów, zarządzania zasobami ludzkimi lub rachunkowości, z wyłączeniem doradztwa związanego z procesami inwestycyjnymi - (*cross-checking* z RPO)

RPO – Doradztwo związane przede wszystkim z procesami inwestycyjnymi przedsiębiorstw,
- (*cross-checking* z PO KL)

W RPO nie przewiduje się analogicznego kompleksowego instrumentu w zakresie tworzenia na bazie innowacyjnych pomysłów nowych MSP, w tym *spin off*ów oraz zasilenia kapitałowego nowopowstałego MSP

W ramach RPO zaplanowano komplementarne instrumenty w zakresie wsparcia funduszy pożyczkowych i poręczeniowych działających na rynku lokalnym i regionalnym.

W RPO wsparcie inwestycji o wartości poniżej 8 mln PLN

W RPO nie przewiduje się analogicznego wsparcia jak w działaniu 4.5 w PO IG

PO Infrastruktura i Środowisko

Wsparcie na budowę zakładów produkujących urządzenia do wytwarzania energii z OZE.
Minimalna wartość projektów - 8 mln PLN.

PO Innowacyjna Gospodarka

Oś priorytetowa 3. *Kapitał dla innowacji*

Działanie 3.1 *Inicjowanie działalności innowacyjnej*

Działanie obejmuje kompleksowy instrument w zakresie tworzenia na bazie innowacyjnych pomysłów nowych MSP, w tym *spin off*ów oraz zasilenia kapitałowego nowopowstałego MSP. Realizacja będzie odbywała się na poziomie krajowym.

Działanie 3.2. Wspieranie funduszy kapitału podwyższonego ryzyka – wsparcie przewidziane jedynie na poziomie krajowym

Instrument w ramach osi priorytetowej 3, polegający na dokapitalizowaniu funduszu pożyczkowego działającego na rynku krajowym, z przeznaczeniem na wspieranie mikro- i małych przedsiębiorców inwestujących w innowacyjne przedsięwzięcia z jednoczesnym zaangażowaniem kapitału pochodzącego od inwestora kapitałowego. Podmiot aplikujący podlega weryfikacji czy nie korzystał wcześniej z lokalnej pożyczki na to samo przedsięwzięcie.”

Działanie 4.4 *Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym.*

Wspierane będą projekty w których zastosowane rozwiązania są stosowane przez okres nie dłuższy niż 3 lata na świecie bądź posiadających stopień rozprzestrzenienia w danej branży nie przekraczający 15%.

Wspierane będą projekty wysokoinnowacyjne o wartości **minimalnej 8 mln PLN i nie większej niż 160 mln PLN.**

Wsparcie będą mogli uzyskać przedsiębiorcy w zakresie zastosowania nowych rozwiązań technologicznych w produkcji i usługach (m.in. zakup niezbędnych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych), w tym prowadzących do zmniejszenia szkodliwego oddziaływania na środowisko (m.in. ograniczania energochłonności)

Działanie 4.5 Wsparcie dla inwestycji o dużym znaczeniu dla gospodarki – wsparcie dla przedsiębiorców na nowe inwestycje w sektorze produkcyjnym i usługowym, w tym także centra B+R.

Projekty inwestycyjne przedsiębiorców:

w sektorze produkcyjnym:

- wartość projektu większa niż 160 mln PLN

- tworzące co najmniej 150 nowych miejsc pracy.

w sektorze usługowym:

- tworzące co najmniej 100 nowych miejsc pracy,

centra B+R:

gospodarstw rolnych lub leśnictwa

b) na obszarach wiejskich zgodnie z najszerszą definicją, tj. w miejscowości należącej do:

- gminy wiejskiej, albo
- gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 20 tys. mieszkańców, albo
- gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys.

Kryterium to dotyczy grup producentów rolnych, wstępnie uznanych grup producentów owoców i warzyw, uznanych organizacji producentów owoców i warzyw oraz podmiotów świadczących usługi dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa

Kryterium finansowe – wysokość pomocy przyznanej na realizację projektu nie może przekroczyć:

1) 100 tys. zł – jeśli biznesplan przewiduje utworzenie co najmniej 1 i mniej niż 2 miejsc pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne i jest to uzasadnione zakresem rzeczowym operacji,

2) 200 tys. zł – jeśli ekonomiczny plan operacji przewiduje utworzenie co najmniej 2 i mniej niż 3 miejsc pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne i jest to uzasadnione jest zakresem rzeczowym operacji,

3) 300 tys. zł - jeśli ekonomiczny plan operacji przewiduje utworzenie co najmniej 3 miejsc pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne i jest to uzasadnione zakresem rzeczowym operacji.

Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi w okresie realizacji Programu nie może przekroczyć 300 tys. PLN.

W przypadku przetwórstwa produktów rolnych (objętych załącznikiem nr 1 do Traktatu Wspólnot Europejskich) lub jadalnych produktów leśnych, maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi, w okresie realizacji Programu, wynosi 100 tys. PLN.

Beneficjent

Osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która prowadzi działalność jako mikroprzedsiębiorstwo zatrudniające poniżej 10 osób, i mające

	<p>W ramach RPO wspierane będą powiązania kooperacyjne leżące na terenie I województwa.</p> <p>W ramach RPO będą wspierane sieci instytucji otoczenia biznesu o zasięgu lokalnym/regionalnym.</p> <p>W ramach RPO komplementarne wsparcie dla instytucji otoczenia biznesu o zasięgu regionalnym zgodnie z potrzebami wynikającymi ze strategii regionalnych.</p> <p>Wsparcie parków przemysłowych przewiduje się tylko w RPO. Wsparcie parków technologicznych zarówno nowych, jak i już</p>	<p>- wartość projektu powyżej 10 mln PLN, - wzrost zatrudnienia nie mniejszy niż 10 osób personelu B+R. W przypadku wniosków o dofinansowanie składanych w ramach działania 4.5 PO IG, konieczna weryfikacja – na podstawie oświadczeń składanych przez wnioskodawców – czy projekt nie jest przedmiotem dofinansowania ze środków działania 1.3 PO RPW.</p> <p>Oś priorytetowa 5. <i>Dyfuzyja innowacji:</i> Działanie 5.1. <i>Wspieranie powiązań kooperacyjnych o znaczeniu ponadregionalnym</i> – w ramach PO IG wsparcie dla już istniejących powiązań kooperacyjnych, kluczowych z punktu widzenia całej gospodarki, planujących dalszy rozwój i poszerzanie rynków zbytu Kryteria charakteryzujące projekt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projekt zapewnia udział co najmniej 10 przedsiębiorców, • nie mniej niż połowa uczestników powiązania kooperacyjnego, na rzecz którego realizowany jest projekt stanowią MSP, • do powiązania kooperacyjnego należy co najmniej jedna organizacja badawcza i co najmniej jedna instytucja otoczenia biznesu, • udział w przychodach ze sprzedaży poza obszar, na którym zlokalizowane jest powiązanie wynosi ogółem co najmniej 30%, • wnioskodawca zapewni równy dostęp do produktu projektu wszystkim członkom powiązania kooperacyjnego, • podstawowym przedmiotem działalności Wnioskodawcy jest realizacja przedsięwzięć na rzecz uczestników powiązania kooperacyjnego oraz na rzecz współpracy uczestników powiązania z jednostkami otoczenia przedsiębiorstw i jednostkami naukowymi. <p>Wsparcie dla już istniejących powiązań kooperacyjnych, kluczowych z punktu widzenia całej gospodarki, planujących dalszy rozwój i poszerzanie rynków zbytu.</p> <p>Działanie 5.2. <i>Wspieranie instytucji otoczenia biznesu świadczących usługi proinnowacyjne oraz ich sieci o znaczeniu ponadregionalnym</i> W ramach działania planowane jest wsparcie sieci IOB świadczących wysokospecjalizowane usługi oraz IOB o zasięgu ogólnokrajowym w zakresie innowacyjności, w tym promocji działań kooperacyjnych oraz budowy krajowej platformy wymiany informacji pomiędzy sieciami.</p> <p>Działanie 5.3. <i>Wsparcie ośrodków innowacyjności</i> Działanie obejmuje wsparcie nowych oraz już funkcjonujących instytucji otoczenia biznesu (parki technologiczne i inkubatory technologiczne) lub podmiotów skupiających takie instytucje, o zasięgu ponadregionalnym zlokalizowanych w obszarze o wysokim potencjale rozwojowym (projekty te zostały wskazane w liście kluczowych projektów PO IG). Wsparcie otrzymują projekty o wartości równej lub większej od 40 mln PLN. W ramach PO IG nie będą finansowane projekty z województw objętych PO RPW, w tym projekty znajdujące się na liście projektów kluczowych w PO Rozwój Polski Wschodniej oraz poszczególnych RPO.</p> <p>Działanie 5.4 <i>Zarządzanie własnością intelektualną</i> Działanie zakłada udzielanie dotacji dla przedsiębiorców na pokrycie uzyskania praw własności przemysłowej poza granicami Polski oraz działania promocyjne w zakresie własności przemysłowej. Realizacja działania będzie odbywała się na poziomie krajowym. Wartość wsparcia 4 tys. PLN – 2 mln PLN.</p>	<p>obrót nieprzekraczający równowartości w zł 2 mln euro Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/nie została zawarta z nim umowa w ramach RPO.</p> <p>Działanie: Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej Zakres pomocy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) usługi dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa; 2) usługi dla ludności; 3) sprzedaż hurtowa i detaliczna; 4) rzemiosło lub rękodzielnictwo 5) roboty i usługi budowlane oraz instalacyjne; 6) usługi turystyczne oraz związane ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem; 7) usługi transportowe; 8) usługi komunalne; 9) przetwórstwo produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych; 10) magazynowanie lub przechowywanie towarów; 11) wytwarzanie materiałów energetycznych z biomasy; 12) rachunkowość, doradztwo lub usługi informatyczne. <p>Lokalizacja Pomoc może być przyznana jeżeli: działalność, której dotyczy projekt, zarejestrowana jest w miejscowości należącej do</p> <ul style="list-style-type: none"> • gminy wiejskiej, albo • gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców (w przypadku projektów realizowanych w ramach Osi IV LEADER – powyżej 20 tys. mieszkańców), albo • gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys. <p>Beneficjent - osoba fizyczna, członek gospodarstwa domowego w gospodarstwie rolnym, która jest ubezpieczona na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, jako rolnik, który uzyskał w drodze decyzji dopłaty bezpośrednie lub domownik lub małżonek rolnika.</p> <p>Oś 4 LEADER Działanie 4.1 Wdrażanie lokalnych</p>
--	---	---	--

istniejących z zachowaniem kryterium kwotowego - projekty o wartości **poniżej 40 mln PLN**.
Wsparcie w RPO projektów przekraczających wartość 40 mln PLN jest możliwe w przypadku umieszczenia ich na liście kluczowych projektów.

Nie przewiduje się analogicznego działania na poziomie regionalnym, jednakże istnieje możliwość kwalifikacji wydatków w zakresie ochrony praw własności intelektualnej jako elementu kompleksowego projektu wspieranego w ramach RPO.

W ramach RPO dopuszczalne jest wsparcie przedsiębiorców:

- a) w zakresie przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych w przypadku, gdy zatrudniają co najmniej 750 pracowników i jednocześnie ich roczny obrót wynosi co najmniej równowartość w zł 200 mln euro,
- b) w zakresie przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych w przypadku, gdy zatrudniają mniej niż 750 pracowników lub których roczny obrót jest niższy niż równowartość w zł 200 mln euro, pod warunkiem, że projekt dotyczy działalności gospodarczych innych niż określone kodami PKD wskazanymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. 2007, Nr 200, poz. 1444 z późn. zm.) lub nie dotyczy przetwórstwa roślin na produkty, które są wykorzystywane na cele energetyczne,
- c) zatrudniających mniej niż 750 pracowników lub których roczny obrót jest niższy niż równowartość w zł 200 mln euro oraz których projekty dotyczą działalności gospodarczych określonych kodami PKD wskazanymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu

W ramach PO IG nie jest dopuszczalne wsparcie przedsiębiorców w zakresie produkcji podstawowej produktów rolnych w rozumieniu art. 2 pkt. 22) rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008, rozumianej jako działalność rolnicza prowadzona w gospodarstwach rolnych do momentu dokonania przez producentów rolnych pierwszej sprzedaży.

W ramach PO IG dopuszczalne jest wsparcie przedsiębiorców:

- a) w zakresie przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych w przypadku, gdy zatrudniają co najmniej 750 pracowników i jednocześnie ich roczny obrót wynosi co najmniej równowartość w zł 200 mln euro,
- b) w zakresie przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych w przypadku, gdy zatrudniają mniej niż 750 pracowników lub których roczny obrót jest niższy niż równowartość w zł 200 mln euro, pod warunkiem, że projekt dotyczy działalności gospodarczych innych niż określone kodami PKD wskazanymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. 2007, Nr 200, poz. 1444 z późn. zm.) lub nie dotyczy przetwórstwa roślin na produkty, które są wykorzystywane na cele energetyczne,
- c) zatrudniających mniej niż 750 pracowników lub których roczny obrót jest niższy niż równowartość w zł 200 mln euro oraz których projekty dotyczą działalności gospodarczych określonych kodami PKD wskazanymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. 2007, Nr 200, poz. 1444 z późn. zm.), pod warunkiem, że jednocześnie dotyczą produktów niewymienionych na Załączniku 1 do Traktatu.

strategii rozwoju

Zakres pomocy:

1. Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej
2. Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw
3. Małe projekty:
  - a) organizacja szkoleń i innych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i warsztatowym.
  - b) inicjowania powstawania, rozwoju, przetwarzania, wprowadzenia na rynek oraz podnoszenia jakości produktów i usług bazujących na lokalnych zasobach, w tym naturalnych surowcach i produktach rolnych i leśnych oraz tradycyjnych sektorach gospodarki;
  - c) inwestycje służące utrzymaniu i kultywowaniu tradycyjnych zawodów i rzemiosła, inwestycje służące wspieraniu twórczości lokalnej lub ludowej.

Kryterium finansowe dla „małych projektów” – 25 tys. PLN na projekt.

Beneficjent małych projektów – osoba fizyczna zameldowana lub wykonująca działalność gospodarczą na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju, osoba prawna, jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną

- działająca na podstawie przepisów o stosunku państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, które posiadają siedzibę na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju lub prowadzącą działalność na tym obszarze lub
- utworzonym na podstawie przepisów ustawy, w tym fundacjom albo stowarzyszeniom, które posiadają siedzibę na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju lub prowadzącą działalność na tym obszarze

Zwiększanie podstawowej produkcji rolnej i leśnej”

przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. 2007, Nr 200, poz. 1444 z późn. zm.), pod warunkiem, że jednocześnie dotyczą produktów niewymienionych w Załączniku 1 do Traktatu

Zakres pomocy

Modernizacja lub budowa zakładów przetwórstwa produktów rolnych lub infrastruktury handlu hurtowego produktami rolnymi

Projekty, dotyczące przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rolnych objętych załącznikiem nr 1 do Traktatu Wspólnot Europejskich, Kwalifikują się przedsięwzięcia, z zakresu przetwórstwa, w których produkty rolne (załącznikowe) są na wejściu i wyjściu.

Kryterium finansowe - maksymalna wysokość pomocy, przyznana w okresie realizacji PROW jednemu beneficjentowi, wynosi 20 mln PLN.

Beneficjent - małe lub średnie przedsiębiorstwa lub przedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 750 pracowników, lub przedsiębiorstwa, których obroty nie przekraczają równowartości w zł 200 mln euro.

PO „Ryby”

Pomoc na projekty obejmujące m. in.:

- budowę, rozbudowę, modernizację i wyposażenie przedsiębiorstw projekty szkoleniowe, a także projekty polegające na wprowadzaniu procesów technologicznych oraz rozwiązań technicznych, a także rozwiązań organizacyjnych w zakresie zarządzania jakością i bezpieczeństwem żywności oraz ich certyfikację,
- zakup specjalistycznych środków transportu wewnętrznego i zewnętrznego, między innymi w celu zachowania łańcucha chłodniczego oraz są współfinansowane działania służące zwiększeniu wartości dodanej do produktów przetwórstwa,
- produkcję wyrobów wysokiej jakości między innymi dla rynków niszowych,
- zwiększanie stopnia wykorzystania nie w pełni eksploatowanych gatunków, produktów ubocznych i odpadów,
- produkcję lub wprowadzania do obrotu nowych produktów, stosowania nowych technologii lub opracowywania innowacyjnych metod produkcji.

Pomoc udzielana jest w pierwszej kolejności

			<p>mikro i małym przedsiębiorstwom objętym definicją art. 3 lit. f) Rozporządzenia Rady (WE) Nr 1198/2006 w sprawie Europejskiego Funduszu Rybackiego oraz przedsiębiorstwom nie objętym tą definicją zatrudniającym poniżej 750 pracowników lub o obrotach niższych niż 200 mln euro. Pomoc nie będzie udzielana nowo tworzonej przedsiębiorstwom.</p> <p>Celem zapobiegania podwójnemu finansowaniu, beneficjenci będą zobowiązani składać oświadczenia o niefinansowaniu określonej inwestycji z innego programu operacyjnego. Wymóg w tym zakresie zostanie umieszczony w odpowiednich przepisach krajowych lub wytycznych do PO Ryby.</p>	
			<p><u>PO Rozwój Polski Wschodniej</u> Przygotowanie obszarów produkcyjnych oraz strefy nowoczesnych usług i produkcji – kompleksowe przygotowanie terenu pod inwestycje.</p> <p>Minimalna wartość projektu 4 mln PLN Projekty zidentyfikowane na liście projektów indywidualnych PO RPW oraz projekty konkursowe.</p> <p>Wsparcie dla instrumentów inżynierii finansowej z wykorzystaniem funduszu powierniczego utworzonego zgodnie z art. 44 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006, str. 25, z późn. zm.), a także art. 43 i 44 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006. Fundusz oferuje wsparcie o charakterze zwrotnym dla funduszy poręczeniowych i pożyczkowych</p>	
55 - 60	Odnowa i rozwój wsi	<p>Rozwój lokalny:</p> <p>Na obszarach objętych PROW - małe projekty infrastrukturalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> o wartości (kwocie) dofinansowania powyżej 500 tys. PLN, o wartości (kwocie) dofinansowania poniżej 500 tys. PLN tylko w przypadku gdy beneficjent nie może już korzystać ze wsparcia z PROW (np. gdy z PROW dana miejscowość otrzymała wsparcie na 400 tys. PLN, a kolejny projekt beneficjenta z tej miejscowości ma wartość przekraczającą pozostałą kwotę możliwą do wykorzystania w PROW). 		<p><u>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich</u> Inwestycje w zakresie:</p> <ol style="list-style-type: none"> remontu, przebudowy i wyposażenia obiektów pełniących funkcje publiczne, sport, rekreacyjne i sportowe, w tym obiekt. zabytkowych remontu, przebudowy i wyposażenia obiektów służ. promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu zachowania dziedzictwa historycznego., tradycji, sztuki oraz kultury; budowy lub remontu, przebudowy publicznej infrastruktury związanej z

Na obszarach nie objętych PROW – bez dolnej granicy wartości projektu.

Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/nie została zawarta z nim umowa w ramach PROW

rozwojem funkcji turystycznej i społ-kult.;
4) zakupu obiektów zabytkowych lub charakter. dla tradycji budownictwa w danym regionie oraz ich adaptację na cele publiczne;
5) odnawiania, eksponowania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych, obiektów architektury sakralnej i miejsc pamięci.

Lokalizacja:

Pomoc może być przyznana na:
projekty realizowane w:

- miejscowościach należących do gminy wiejskiej, albo
- miejscowościach należących do gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast powyżej 5 tys. mieszkańców, albo
- w miejscowościach gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys.

Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/nie została zawarta z nim umowa w ramach RPO.

Kryterium finansowe - maksymalnie **500 tys. PLN** na jedną miejscowość w okresie realizacji Programu

Beneficjent: Gmina, instytucja kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego, kościół lub związek wyznaniowy, organizacja pozarządowa o statusie organizacji pożytku publicznego.

PO „Ryby”

Remont, przebudowa i wyposażenie obiektów, bezpośrednio związanych z rybactwem i dziedzictwem architektonicznym lub służących utrzymaniu atrakcyjności obszarów zależnych głównie od rybactwa (np. muzea rybackie, tradycyjne maszoperie, „domy rybaka”, osady rybackie, etc.).

Celem zapobiegania podwójnemu finansowaniu, beneficjenci będą zobowiązani składać oświadczenia o niefinansowaniu określonej inwestycji z innego programu operacyjnego. Wymóg w tym zakresie zostanie umieszczony w odpowiednich przepisach krajowych lub wytycznych do PO Ryby

80	<p>Wsparcie inicjatyw lokalnych działających na rzecz rozwoju obszarów wiejskich</p>	<p><u>PO Kapitał Ludzki (regionalny)</u> Wsparcie aktywności lokalnych inicjatyw działających na rzecz: zatrudnienia, integracji społecznej i edukacji.</p> <p>W ramach Priorytetów VI, VII oraz IX przewiduje się wsparcie skierowane do mieszkańców gmin wiejskich, miejsko-wiejskich oraz miast do 25 tys. mieszkańców. Wsparcie udzielane będzie w formie „małych grantów”.</p> <p>Wsparcie będzie stanowiło uzupełnienie działań realizowanych w ramach PROW (w zakresie pozarolniczym) oraz będzie przygotowywać mieszkańców obszarów wiejskich do zwiększonej aktywności w ramach pozostałych obszarów wsparcia PO KL.</p> <p>Oświadczenie beneficjenta o niefinansowaniu projektu z innych środków publicznych oraz weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/nie zawarta z nim umowa w ramach PO KL, RPO (w przypadku niektórych województw)</p> <p>Dotacje nie większe niż 50 tys. PLN Beneficjent: gminy wiejskie, miejsko-wiejskie oraz miasta do 25 tys. mieszkańców.</p>		<p><u>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich</u></p> <p>1. Projekty kwalifikujące się do udzielenia pomocy w ramach działań osi 4.21 PROW (Wdrażanie projektów współpracy), które będzie podstawowym instrumentem umiędzynarodowienia partnerstw lokalnych</p> <p>Kryteria demarkacyjne z RPO tak jak określono dla działań osi 4.</p> <p>Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/ z wyłączenie środków własnych jst i Funduszu Kościelnego, nie została zawarta z nim umowa w ramach RPO.</p> <p>Beneficjent: lokalna grupa działania</p> <p>2. Małe projekty, tj. projekty przyczyniające się do poprawy jakości życia lub zróżnicowania działalności gospodarczej na obszarze działania LGD, które nie kwalifikują się do wsparcia w ramach działań osi 3 - Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej, pod warunkiem spełnienia odpowiednich kryteriów dostępu i wyboru.</p> <p>Oświadczenie beneficjenta o niefinansowaniu projektu z innych środków publicznych oraz weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/nie została zawarta z nim umowa w ramach Funduszy Strukturalnych. W przypadku PO Ryby oświadczenie beneficjenta o niefinansowaniu projektu z innych środków publicznych.</p> <p>Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/ z wyłączenie środków własnych jst i Funduszu Kościelnego, nie została zawarta z nim umowa w ramach RPO.</p> <p>Kryterium finansowe dla „małych projektów” – 25 tys. PLN na projekt.</p> <p>Beneficjent małych projektów – osoba fizyczna zameldowana lub wykonująca</p>
----	---	--	--	--

				<p>działalność gospodarczą na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju, osoba prawna, jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną</p> <ul style="list-style-type: none"> • działająca na podstawie przepisów o stosunku państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, które posiadają siedzibę na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju lub prowadzącą działalność na tym obszarze lub • utworzonym na podstawie przepisów ustawy, w tym fundacjom albo stowarzyszeniom, które posiadają siedzibę na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju lub prowadzącą działalność na tym obszarze <p>4.31 Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja Działanie pobudzające zaangażowanie społeczności lokalnej w rozwój obszarów wiejskich. W ramach tego działania lokalna grupa działania będzie realizowała projekty aktywizujące, animacyjne, promocyjne i szkoleniowe.</p> <p>Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/ z wyłączenie środków własnych jst i Funduszu Kościelnego, nie została zawarta z nim umowa w ramach RPO.</p> <p>Beneficjent: lokalna grupa działania</p> <p><u>PO „Ryby”</u> Tworzenie i funkcjonowanie Grupy Lokalnych na obszarach zależnych głównie od rybactwa, które realizować będą opracowane przez siebie Lokalne Strategie Rozwoju, mające na celu poprawę sytuacji ekonomicznej obszarów zależnych od rybactwa poprzez wsparcie dywersyfikacji, reorientacji bądź restrukturyzacji gospodarczej i społecznej, w tym m.in. utrzymanie i stworzenie miejsc pracy oraz zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej tych obszarów.</p> <p>Dotyczy to w szczególności osi Leader</p>
--	--	--	--	---

				<p>PROW 2007-2013; wnioski weryfikowane będą na poziomie UM</p> <p>Celem zapobiegania podwójnemu finansowaniu, beneficjenci będą zobowiązani składać oświadczenia o niefinansowaniu określonej inwestycji z innego programu operacyjnego. Wymóg w tym zakresie zostanie umieszczony w odpowiednich przepisach krajowych lub wytycznych do PO Ryby.</p>
65-71	Zatrudnienie i integracja społeczna	<p><u>PO Kapitał ludzki (regionalny)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie dostępu do zatrudnienia poprzez realizację aktywnej polityki rynku pracy Wsparcie dla inicjatyw prozatrudnieniowych Wsparcie kobiet na rynku pracy Wspieranie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia (w tym doradztwo i dotacje na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej) Aktywizacja osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy i budowanie otoczenia sprzyjającego aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych Równość szans dla wszystkich oraz promocja integracji społecznej 	<p><u>PO Kapitał ludzki (centralny)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Wsparcie systemowe instytucji rynku pracy Wsparcie systemowe instytucji działających w obszarze pomocy i integracji społecznej Rozwój systemu informacji, promocji i monitorowania w obszarze zatrudnienia i integracji społecznej. Ogólnopolskie i ponadregionalne programy skierowane do grup wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem społecznym 	<p>Oś 4 LEADER Działanie 4.1 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju</p> <p>Zakres pomocy: Małe projekty dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> organizacji szkoleń i innych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i warsztatowym dla ludności z terenu objętego lokalną strategią rozwoju inwestycje służące utrzymaniu i kultywowaniu tradycyjnych zawodów i rzemiosła oraz inwestycji służących wspieraniu twórczości lokalnej lub ludowej <p>Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/ z wyłączenie środków własnych jst i Funduszu Kościelnego, nie została zawarta z nim umowa w ramach RPO.</p> <p>Kryterium finansowe dla „małych projektów” – 25 tys. PLN na projekt.</p> <p>Beneficjent małych projektów – osoba fizyczna zameldowana lub wykonująca działalność gospodarczą na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju, osoba prawna, jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną</p> <ul style="list-style-type: none"> działająca na podstawie przepisów o stosunku państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, które posiadają siedzibę na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju lub prowadzącą działalność na tym obszarze lub utworzonym na podstawie przepisów

				<p>ustawy, w tym fundacjom albo stowarzyszeniom, które posiadają siedzibę na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju lub prowadząca działalność na tym obszarze</p> <p><u>PO „Ryby”</u> Działania w zakresie dywersyfikacji poprzez propagowanie zróżnicowanego zatrudnienia rybaków oraz tworzenie dodatkowych miejsc pracy poza sektorem rybackim. Restrukturyzacja, dywersyfikacja i reorientacja działalności gospodarczej, w szczególności przez propagowanie ekoturystyki (art. 44 pkt 1 lit. b), pod warunkiem, że działania te nie powodują zwiększenia nakładu połowowego.</p> <p>W celu całkowitego wyeliminowania ryzyka podwójnego finansowania w ww. portach morskich, potencjalni beneficjenci będą zobowiązani składać oświadczenia o niefinansowaniu określonej inwestycji z innego programu operacyjnego. Wymóg w tym zakresie zostanie umieszczony w odpowiednich przepisach krajowych lub wytycznych do PO Ryby.</p>
62-64	<p>Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw</p>	<p><u>PO Kapitał ludzki (regionalny)</u> <i>Regionalne kadry gospodarki</i> (realizowane projekty będą miały zasięg regionalny)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie rozwoju kadr przedsiębiorstw w regionie • Reorientacja zawodowa i zarządzanie zmianą gospodarczą • Transfer wiedzy <p>Szkolenia przekwalifikowujące i usługi doradcze w zakresie wyboru nowego zawodu dla: 1) rolników, leśników i pracowników sektora rolno-spożywczego oraz 2) osób pracujących w sektorze rybackim i rybołówczym - którzy: a) szukają zatrudnienia w innych sektorach gospodarki lub b) chcą nabyć nowe kwalifikacje zawodowe lub c) chcą uzupełnić wykształcenie ogólne. Nie będą jednak mogły być finansowane szkolenia mające na celu</p>	<p><u>PO Kapitał ludzki (centralny)</u> <i>Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki</i> (realizowane będą projekty o zasięgu ogólnopolskim i ponadregionalnym, co jest związane m.in. z ponadregionalnym zasięgiem działalności przedsiębiorstw)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystanie e-learningu na rzecz podnoszenia kwalifikacji kadr przedsiębiorstw oraz rozwoju przedsiębiorczości (ogólnopolskie projekty dotyczące szkoleń e-learningowych; tworzenie, rozwój i aktualizacja ogólnopolskich programów szkoleń e-learningowych) • Wsparcie dla systemu adaptacyjności kadr przedsiębiorstw • Wsparcie instytucji oraz ich sieci świadczących usługi na rzecz rozwoju przedsiębiorczości (np. sieci Krajowego Systemu Usług), • Wsparcie dla instytucji świadczących usługi dla przedsiębiorstw i osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą. 	<p><u>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich</u> Szkolenia zawodowe dla rolników i posiadaczy lasów Doskonalenie zawodowe rolników i posiadaczy lasów.</p> <p>Oś 4 LEADER 1. Działanie 4.1 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju Zakres pomocy: Małe projekty dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacji szkoleń i innych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i warsztatowym dla ludności z terenu objętego lokalną strategią rozwoju • inwestycje służące utrzymaniu i kultywowaniu tradycyjnych zawodów i rzemiosła oraz inwestycji służących wspieraniu twórczości lokalnej lub ludowej • inicjowania powstawania, rozwoju, przetwarzania, wprowadzenia na rynek oraz podnoszenia jakości produktów i usług bazujących na lokalnych • zasobach, w tym naturalnych surowcach i produktach rolnych i leśnych oraz

podwyższanie kwalifikacji w zakresie:
1) rolnictwa, leśnictwa,
2) sektora rolno-spożywczego (z wyjątkiem szkoleń o charakterze ogólnym, nie związanych bezpośrednio z rolnictwem, np. BHP, możliwych do finansowania w ramach PO KL)
3) co do zasady – szkolenia zawodowe w sektorze rybactwa, hodowli ryb i przetwórstwa rybnego.

Kryteria wsparcia: finansowe i branżowe, zostaną określone przez samorządy województw.

tradycyjnych sektorach gospodarki;

Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/ z wyłączenie środków własnych jst i Funduszu Kościelnego, nie została zawarta z nim umowa w ramach RPO.

Kryterium finansowe dla „małych projektów” – 25 tys. PLN na projekt.

Beneficjent małych projektów – osoba fizyczna zameldowana lub wykonująca działalność gospodarczą na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju, osoba prawna, jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną

- działająca na podstawie przepisów o stosunku państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, które posiadają siedzibę na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju lub prowadzącą działalność na tym obszarze lub
- utworzonym na podstawie przepisów ustawy, w tym fundacjom albo stowarzyszeniom, które posiadają siedzibę na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju lub prowadząca działalność na tym obszarze

2. Działanie 4.3 Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja dotyczące operacji w zakresie szkolenia kadr wdrażających lokalne strategie rozwoju, wydarzeń promocyjne, szkolenia lokalnych liderów, animowania społeczności lokalnych

Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/ z wyłączenie środków własnych jst i Funduszu Kościelnego, nie została zawarta z nim umowa w ramach RPO.

Beneficjent: lokalna grupa działania

				<p>PO „Ryby” Doskonalenie kwalifikacji zawodowych lub rozwój nowych metod i narzędzi szkoleniowych osób zatrudnionych w sektorze rybackim. Finansowane będą szkolenia mające na celu podwyższanie kwalifikacji w zakresie szkoleń zawodowe w sektorze rybackim (w szczególności: rybołówstwo, chów i hodowla ryb i przetwórstwa rybnego).</p> <p>W celu całkowitego wyeliminowania ryzyka podwójnego finansowania w ww. portach morskich, potencjalni beneficjenci będą zobowiązani składać oświadczenia o niefinansowaniu określonej inwestycji z innego programu operacyjnego. Wymóg w tym zakresie zostanie umieszczony w odpowiednich przepisach krajowych lub wytycznych do PO Ryby.</p>
72-73	Wykształcenie i kompetencje	<p><u>PO Kapitał ludzki (regionalny)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój i upowszechnienie edukacji przedszkolnej • Programy rozwojowe szkół i placówek oświatowych obejmują zajęcia dodatkowe dla uczniów, wyrównujące ich szanse edukacyjne i rozwijające kompetencje kluczowe • Stypendia i pomoc materialna dla uczniów • Dostosowywanie kształcenia w systemie oświaty do potrzeb regionalnych i lokalnych rynków pracy • Podnoszenie kwalifikacji kadr systemu edukacji • Upowszechnienie kształcenia ustawicznego 	<p><u>PO Kapitał ludzki (centralny)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Efektywne zarządzanie systemem edukacji • Dostosowanie programów i kierunków nauczania do wymogów rynku pracy i nowoczesnej gospodarki • Ogólnopolskie programy rozwoju kompetencji kluczowych uczniów i słuchaczy systemu oświaty • Programy rozwoju szkół wyższych • Efektywny system kształcenia i zatrudniania kadr systemu edukacji 	
81 85 86	Dobre państwo		<p><u>PO Kapitał ludzki (centralny)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Diagnoza kondycji administracji publicznej • Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych • Modernizacja procesów zarządzania w administracji publicznej • Wzrost kompetencji kadr sektora publicznego • Współpraca pomiędzy sektorem publicznym a partnerami społecznymi i organizacjami pozarządowymi oraz rozwój wsparcia dla partnerów społecznych • Przygotowanie organizacji pozarządowych do roli aktywnego partnera administracji publicznej • Wsparcie dla instytucji wymiaru sprawiedliwości w zakresie poprawy jakości świadczonych usług <p><u>PO Pomoc techniczna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Koszty podnoszenia kompetencji pracowników na poziomie NSRO/POPT • Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych tylko w zakresie instytucji odpowiedzialnych za realizację NSRO/PO • Modernizacja procesów zarządzania w administracji publicznej w zakresie realizacji NSRO/PO • Współpraca z organizacjami pozarządowymi i partnerami społeczno-gospodarczymi w zakresie promocji i informacji NSRO oraz wsparcia zadań związanych z realizacją NSRO 	

UWAGI:

PO Ryby – Program Operacyjny „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”

Dopuszcza się odstępstwa od ww. linii demarkacyjnej wobec następujących projektów:

- a) realizowanych w RPO w ramach „mechanizmu kompensacyjnego” na terenie województw łódzkiego i śląskiego, tj:
1. Budowa trasy „Górna” na odc. od Al. Włókniarzy do ul. Rzgowskiej Etap I – odc. Rzgowska – Paradna
  2. Przebudowa odcinka drogi krajowej nr 52 (ul. Wyzwolenia/Niepodległości) w Bielsku – Białej,
- które obejmują przejazdy przez miasta na prawach powiatów;
- b) projektów w RPO województwa Lubelskiego, które dotyczą odcinków dróg krajowych w miastach: Lublin, Zamość, Chełm, Biała Podlaska.
- c) realizowanych w RPO w ramach „mechanizmu kompensacyjnego” na terenie województwa wielkopolskiego, tj:
1. Budowa trasy tramwajowej Os. Lecha – Franowo wraz z nową zajezdnią tramwajową na Franowie oraz modernizacja trasy tramwajowej Kórnicka – Os. Lecha – Rondo Żegrze w Poznaniu,
  2. Przygotowanie projektu: Przedłużenie trasy tramwajowej od Zawad do stacji kolejowej Poznań Wschód,
- których beneficjentem jest Miasto Poznań.
- d) realizowanych w RPO w ramach „mechanizmu kompensacyjnego” na terenie województwa małopolskiego, tj:
1. Budowa Centralnego Bloku Operacyjnego z Centralną Sterylizatornią i Oddziałem Intensywnej Terapii w Uniwersyteckim Szpitalu Dziecięcym w Krakowie, którego beneficjentem jest Uniwersytecki Szpital Dziecięcy w Krakowie.
  2. Centrum Urazowe Medycyny Ratunkowej i Katastrof w Szpitalu Uniwersyteckim w Krakowie – Etap I, którego beneficjentem jest Szpital Uniwersytecki w Krakowie oraz Zintegrowane Centrum Specjalistycznej Medycyny Ratunkowej, którego beneficjentem jest Krakowski Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II
- oraz realizowanych w RPO na terenie województwa małopolskiego poza „mechanizmem kompensacyjnym”, tj.:
1. Modernizacja linii kolejowej nr 96 Tarnów – Leluchów na odcinku Tarnów – Stróże, którego beneficjentem są PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Oddział Regionalny w Krakowie.
- e) części projektu dotyczącego ochrony wód zlewni rzeki Noteć, którego beneficjentem jest Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Nadnoteckich w Pile, (realizowanej w ramach RPO woj. Wielkopolskiego)
- f) projektu Szpitala Klinicznego Przemienienia Pańskiego UM im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu pn. *Program leczenia ostrych pęknięć tętniaków aorty i ostrej zatorowości płucnej.*
- g) projektów w RPO województwa dolnośląskiego (RPO WD), które dotyczą lokalnej i regionalnej infrastruktury przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej;
- Celem zapobiegania podwójnemu finansowaniu, beneficjenci są zobowiązani składać oświadczenia o niefinansowaniu określonej inwestycji z innego programu operacyjnego – zgodnie z procedurami określonymi dla RPO WD.
- h) projektów w RPO województwa dolnośląskiego (RPO WD), które dotyczą różnorodności gatunkowej oraz ochrony siedlisk.
- Celem zapobiegania podwójnemu finansowaniu, beneficjenci są zobowiązani składać oświadczenia o niefinansowaniu określonej inwestycji z innego programu operacyjnego – zgodnie z procedurami określonymi dla RPO WD.
- i) budowa zintegrowanego systemu gospodarki odpadami komunalnymi dla gmin regionu ciechanowskiego”, realizowanego w ramach RPO Województwa Mazowieckiego 2007-2013 przez Związek Gmin Regionu Ciechanowskiego.
- Celem zapobiegania podwójnemu finansowaniu, beneficjenci są zobowiązani składać oświadczenia o niefinansowaniu określonej inwestycji z innego programu operacyjnego – zgodnie z procedurami określonymi dla RPO Województwa Mazowieckiego.
- j) projektu polegającego na dofinansowaniu Szpitala Uniwersyteckiego nr 2 im. dr Jana Bizuela w Bydgoszczy, realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013.
- k) projektu polegającego na opracowaniu planów ochrony parków krajobrazowych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, realizowanego w ramach RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013.
- Celem zapobiegania podwójnemu finansowaniu, beneficjenci są zobowiązani składać oświadczenia o niefinansowaniu określonego przedsięwzięcia z innego programu operacyjnego – zgodnie z procedurami określonymi dla RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013.
- l) projektu polegającego na utworzeniu ośrodka edukacji ekologicznej Górznieńsko – Lidzbarskiego Parku Krajobrazowego w Rudzie realizowanego w ramach RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013.
- Celem zapobiegania podwójnemu finansowaniu, beneficjenci są zobowiązani składać oświadczenia o niefinansowaniu określonego przedsięwzięcia z innego programu operacyjnego – zgodnie z procedurami określonymi dla RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013.
- m) projektu polegającego na rozbudowie drogi wojewódzkiej nr 869 łączącej węzeł A-4 Rzeszów Zachodni z węzłem S-19 Jasionka, połączonej w sposób bezkolizyjny z istniejącymi drogami krajowymi nr 9 Radom – Barwinek i nr 19 Kuźnica – Rzeszów i linią kolejową L-71 – etap IV, budowie skrzyżowania dwupoziomowego z drogą krajową nr 9 i wiaduktu nad linią kolejową L-71 oraz budowie drogi do Parku Technologicznego, realizowanego w ramach RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013, realizowanego w ramach RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013.

